

Taxa posta plătite la nr. No. 224713/9.
10. Telefon: 8
Havonta 110,
évre 600, egészévre 1200
földre: Havonta 2,
félévre 12, egészévre
detések díjszabás a
KELET az erdélyi
dóság egyetlen politi
Cikkekink utánnyomás
rás megjelölésével ei

Dr. Ramasetter Róbert

BUDAPEST

Díszfő 2. I. e.

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Bérmegyei leveleket nem fogadjuk el.
— Kéziratok megőrzését és visszaküldését nem vállaljuk. Főszerkesztő: dr. Marton Ernő. Felelős szerkesztő: János Ferenc. Bucuresti szerkesztő: Hát-szegi Ernő, Strada Cobalcescu 52.
Péntek, 1936. július 31.
5696. ÉV. AB 12. XIX. ÉVF. 178. SZÁM

Az esküdtek előtt

A kormánypart cluji lapja, a Natunea Romana valoszunnek ma, hogy Stelescu gyuitkosainak pere teimont iteleletel fog vegzoni.

Nincs miert kétségbevonni e josit alaposagát.

A kormánylap felelőssége tudatában és bizonyara nem minden ok nélkül vetiti előre a gyitkosok kozeli kiszabadulásának perspektiváját.

A helyzetet azonban az komplikálja, hogy a gardistaknak az esküszek ere valo áltatását a kormány tagjai határozták el.

Meg pedig egy kissé a törvény rendelkezései ellenére, egy kissé az ostromállapotról szóló rendelkezések mellőzésével.

A kérdés tehát az: midőn a kormány meghozta ezt a határozatot, nem látta — előre annak valószerű következményeit?

El lehet azt képzelni, hogy Inculet és Pop valer urakban kevesebb böccesség lakozzék, mint a kormánypart cluji szerkesztőiben?

Es ha előrelátják, miért született meg mégis ez a határozat?

Erre a kérdésre nem lehet ma a lap hasábjain válaszolni.

Amny mindenesetre nyilvánvaló, hogy nem véletlenül lesznek éppen az esküdtek nyvatva arra, hogy itekkezzenek Stelescu Mihail meggyilkolása ügyében.

Ebben a megvilágításban viszont az ország helyzete és jövője épp oly kilátástalannak tűnik, mint amennyire világos az a kínos szerep, amelyet a kormány az ország belpolitikai novatejődése irányában játszik.

Genf — Zürich

Augusztus a zsidó kongresszusok hónapja. Évek óta ez a hónapja a cionista kongresszusoknak, az Actions Comité üléseinek és most az első zsidó világgkongresszus is ezt a hónapot választotta.

Augusztusban mindig produkál valamit a zsidó politika. Ez az augusztus azonban, amelynek küszöbénél állunk, különösen nagy jelentőséggel bír és sok várakozással tölti el a zsidó tömegeket szerte a világon.

Augusztus 8-án ül össze Genfben az első zsidó világgkongresszus és augusztus 25-én ül össze Zürichben a cionista A. C.

A galuti zsidó lét legnagyobb órájában ül össze a zsidó világgkongresszus. A zsidó nyomor és a zsidó szenvedések súlyos terhe alatt és az antiszemitizmus áramlatai egyre növekvő veszedelemnek árnnyékában fognak tíz napon át tanácskozni a világ minden tájáról egybegyűlétt delegátusok, akik magukkal hoznak egy darab zsidó sorsot, mindegyikük külön-külön abból az országból, amelyben azért választották meg, hogy rajta keresztül szólaljon meg a zsidó tömegek fájdalmas és kiáltó szava a világhoz.

Néhez az óra, amelyben ez a kongresszus összejül. Még néhezőbb azonban a feladat, amely reá hárul. Ha csak a zsidóság gazdasági és szociális helyzetének alapos feltárására, megvitatására szorítkozik, akkor is óriási munka ez. Ez a kongresszus azonban a való helyzet feltárásán túl konstruktív eszközöket is akar teremteni a zsidó egzisztenciák és a zsidó pozíciók védelmében. Terhes munka lesz, mely nagy erőt igényel.

A delegátusok egy része — a cionista vezérkar — Genfből Zürichbe megy át. Zürichbe gyűlnék össze Weizmannal az élen a cionista mozgalom összes vezetői. S a gond, ami ezen az értekezleten fog a zsidó politikusokra nehezédni, a legsúlyosabb, amit az utolsó tíz esztendőben élt meg a cionista mozgalom.

A zürichi A. C.-én fogják feltárni az exekutív tagjai a politikai helyzet tényleges valóságait és perspektíváit. És Zürichben kell határozni a cionista vezérkarnak azon intézkedések fölött, amelyeket a palesztinai zsidó pozíciókat veszélyeztető politikai fejlemények tesznek szükségessé.

A galuti zsidó tömegek szenvedő milliói néznek Genf és Zürich felé. Genf felé azok, akik itt a galutban várnak segítséget. Zürich felé azok, akik „allijá”-ra várnak. A genfi és zürichi napok történelmi napjai a zsidó sorsnak.

Váltakozó szerencsével folyik a spanyol polgárháború

Sevilla továbbra is a kormánycsapatok visszaszorításáról számol be. Franco tábornok Sevillában. A felkelőkhez szító távirati irodák Madrid kiürítéséről, a madridi katonaság kormányellenes lázadásáról és a proletár diktatura kikiáltásáról adtak ki jelentéseket

Ha e héten nem adják meg magukat a felkelők, a kormánycsapatok megindítják ellenük a gázháborút

Madrid, július 30. A spanyol polgárháború frontja nemcsak katonai és stratégiai vonatkozásokban szélesült ki egyre inkább, hanem kegyetlenségben és elszántságban is. Akik azt remélték, hogy a polgárháború rövid lefolyásra lesz, amely előbb-utóbb egyik, vagy másik fél számára meghozza a végleges győzelmet, tévedtek. Minden jel arra vall, hogy a törvényes kormány hosszú harcokra rendezkedik be s a felkelők is érvannak szán-

va a harc végsőkig való vitelére. A polgárháború elfajulásának legkétségtelenebb jele a kormány tegnap kiadott jelentése, amely a felkelők elleni újabb nagy offenzívát jelentette be és egyben azt a kijelentést tette, hogy

amennyiben a felkelők a hét folyamán nem adják meg magukat, a jövő héten a kormány megkezdí a gázháborút is a felkelők csapatai ellen.

Ellentétes hírek a polgárháborúról

A felkelők szolgálatában álló lapok teljesen a sevillai rádióleadóállomás, a berlini, római és budapesti távirati ügynökségek közléseinek és híradásainak hatása alatt informálják olvasóikat s igyekeznek hangulatot teremteni a tényekben eddig még nem jelentkező, döntő ellenforradalmi győzelmek mellett. Ebben a munkájukban elsőrendű szerepe van azoknak az insznuációknak, melyek szerint a francia kormány nyíltan támogatja a spanyol kormányt a zendülők elleni harcában, annak ellenére, hogy a francia kormány már több ízben kategorikusan megcáfolta ezeket a nyilvánvalóan tendenciózus rágalmakat.

Amennyire a helyzetet meg lehet ítélni, Spanyolországban még mindig váltakozó szerencsével, de annál elkeseredettebb kegyetlenséggel tombolnak a harcok s mint eddig: a madridi és a sevillai rádióleadó-állomások egymásnak ellentmondó hírekkel operálnak.

A Havas jelentí: a zendülők visszaszavonulnak

A madridi és sevillai rádióleadó-állomások híradásaival szemben első sorban a francia és angol távirati irodák jelentéseit közzöljük, amelyek talán a legkevésbé érdekelték fantasztikus és tisztán pártállás szerinti hírek közlésében. A Havas távirati iroda csütörtökön kiadott jelentése szerint

a zendülők csapatai tegnap az északi fronton kénytelenek voltak elhagyni három nap óta elfoglalt állásaikat és Pampeluna felé vonulnak vissza, ahol erősitésekre számítanak. A francia távirati iroda szerint a san sebastiani zendülők behódolása az egész ottani vidék biztonságát garantálja. A kormány csapatai Navarra felől várják a zendülők offenzíváját, amellyel szemben San Sebastianból előkészítik ellentámadásukat.

A madridi belügyminisztérium szerda este kiadott jelentése egyidejűleg arról számolt be, hogy a kormánycsapatok folytatják előnyomulásukat Guadarrama tartományába. A rádiójelentés hangsúlyozza, hogy

a helyzet mindinkább kedvezőbbé válik a kormánycsapatokra, amelyek Kasztília-ban is előnyomulnak.

A tegnapi nap folyamán a szemben álló csapatok között főleg tüzésről párbaj volt. A kormány vezérkara Guadarrama tartományban kihirdette az ostromállapotot. Minden közlekedés esti 6 és reggeli 6 óra között tilos. A barcelonai rádiójelentések szerint az

egész baszk tartomány a kormánycsapatok kezében van. A Baleari-szigeteken lévő Mahon város katonai kormányzója közölte Compánysszal, a katalán kormányzóval elnökével, hogy csapataival együtt rendelkezése alá bocsátja magát.

Egyidejű madridi jelentés szerint a hadügyminisztérium felfüggesztette az 1934. és 1935-ös évf. bevonulását, miután ez az intézkedés pillanatnyilag fölösleges.

Főlőleges pedig azért, mert a kormánycsapatok felszerelése semmi kívánivalót nem hagy hátra. A kormány a katonai operációk folyamán nem kívánja igénybe venni a szocialista milícia csapatait sem, hanem kizárólag hadképzett katonai csapatokkal kíván operálni. A szocialista milícia-csapatokat a jövőben a vidéken dúló guerilla-harcok letörésére fordítja a kormány, azonkívül ezek a miliciák fogják a városokban a biztonsági szolgálatot ellátni.

Franco tábornok Sevillában

Már tegnap este jelentettük, hogy Franco tábornok, a felkelők vezére spanyol földre érkezett, ahonnan azonnal folytatja útját Sevilla felé, hogy ott üsse fel főhadiszállását. Ezzel kapcsolatban a Havas távirati iroda azt az értesülést szerezte, hogy

Franco tábornok észak-Marokkóban mór csapatokat szervezett és ezekkel akarja a felkelők haderejét felrúszítani.

A tábornok azonban aggódik amiatt, hogy a spanyol hajóhad a madridi kormány kezében van és így idegen fajú csapatait nehezen fogja tudni partra tenni Spanyolországban.

A sevillai rádióállomás tegnapi jelentése szerint a kormány csapatait mindenütt visszaszorították. Az összes városok, egészen Ayamonteig, amely a portugál határon fekszik, a zendülők kezében vannak.

A közlemény szerint a Madrid és a keleti partokon levő kikötők közötti országúti kapcsolatokat rövidesen elvágják a zendülők, úgyhogy a kormány ebből az irányból nem fogja tudni Madrid ellátását biztosítani.

Molla tábornok légialhárító tüzérsége Madridtól északra lelőtt egy hárommotoros gépet. Egyidejű párizsi jelentés szerint Oresne város kormányzója, mely Galicia tartományban fekszik, táviratilag közölte Ellano tábornokkal, hogy a vidék összes helyőrségei átpártoltak a zendülőkhez. Mindenütt rend van, a telefon- és táviróösszeköttetés zavartalan.

(Folytatás a 8-ik oldalon.)

VILAG TUKR

A két Franco

A spanyol zendülésnek, ha nem is a legfontosabb, de mindenesetre a legjellegzetesebb és legspanyolabb mozzanata az elkeseredett harc, amely a szembenálló csapatok fölött a két Franco-testvér között folyik. A spanyolokat mintha legálább úgy érdekelné, hogy a bal- vagy jobboldal győz-e, mint az, hogy Franco ezredes. vagy Francisco tábornok fog győztesként kikerülni a még mindig elkeseredett erővel folyó küzdelemből...

Mert tudni kell azt, hogy ez a zendülés többek között a Franco-családban évtizedek óta dúló harc egyik megnyilatkozása is. Ekedetben mindenki azt hitte, hogy a marokkói zendülők vezére, Franco tábornok azonos a híres repülővel, aki gépével átrepülte az óceánt. Rövidesen kiderült azonban, hogy nem róla, hanem testvéréről, Francisco tábornokról van szó, aki nemkevésbé híres Spanyolországban. A zendülők által meghódított városok uccáin manifesztumok jelennek meg a következő felirattal: „Éljen Francisco Franco tábornok Spanyolországá!” A tábornok neve hatalmas betűkkel van lenyomatva, hogy megkülönböztethető legyen testvérétől, akinek Ramon a keresztneve.

Ramon és Francisco rivalizálása huszonöt éves történelmi multra tekint vissza. 1913-ban Valenciában egy bika- viadal alkalmával, midőn a torreador tethetetlenül próbálta a feldühösített vadat leszurni, megjelent az arénában két fiatalember, akik néhány perc alatt bedöftek a torreador kezéből kicsavart kardot a bika szügyébe. Megjelenésük valóság- gal extázisba hozta a publikumot, és a fényképezők siettek felvételeket készíteni róluk. A két ifju azonban nem volt hajlandó együtt lefényképezetni magát. Kiderült, hogy nem beszélnek egymással, egyébként pedig testvérek, egy híres katonacsalád leszármazottai.

1926-ban egy spanyol kaszárnya udvarán játszódott le a következő jelenet: Francisco Franco ezredes ragyogó uniformisában áll a csapatok által alkotott négyzetben. Tisztek egy csoportja lovon érkezik a kaszárnyába. Élükön Alfonz király.

— Franco ezredes!
Francisco Franco megjelenik az uralkodó előtt, aki dekrétumot nyújt át neki.

— Francisco Franco tábornokká nevezlek ki a marokkói Dar-Driench védelmében kifejtett hősie magatartásodért. Francisco szalutál. Legifjabb tábornoka a spanyol hadseregnek. Karcsu, sápadtarcu fiatalember. Rendkívüli előléptetésének főleg azért örül, mert testvére, Ramon ismeretlen tisztecske még egy olyan fegyvernemben, amelynek a spanyolok nem tulajdonítanak különösebb fontosságot.

1927-ben a madridi repülőtéren. Ramon Franco repülőtsízt most tér vissza egy páratlanul álló repülőtről. Ő az első aviatikus, aki átrepülte a déli óceánt és megteremtette a kapcsolatot a két kontinens között. Ramon Franco a legnépszerűbb ember Spanyolországban. Portréja az összes kirakatokban látható, fiatal lányok medaillonban viselik fényképét. Ramon ambíciója azonban még nincs kielégítve. Szeretne a spanyol köztársasági ellenzék élére állani és detronizálni Alfonz királyt. A madridi repülőtéren forradalmi eszméi javára fejt ki propagandát. Terve az, hogy egy repülőraj segítségével bombázza és elfoglalja Madridot. Váratlanul lovasezred jelenik meg a repülőtéren, élén Francisco Franco tábornokkal. Minden ellenkezés hiábavaló. Ramon terveit leleplezték, testvére pedig azért jött, hogy letartóztassa. Ramon

azonban sokkal népszerűbb, semhogy pert lehetne indítani ellene. Kényszerítik arra, hogy elhagyja Spanyolországot. Portugáliába emigrál.

1931. A madridi községi választások a republikánusok fölényes győzelmével végződtek. Az emigránsok visszatérnek és diadalmenetben viszik őket. Ramon Franco is közöttük van. Visszahelyezik a hadseregbe, ahol első gondolata az, hogy bosszút álljon testvérén. Egy különítmény élén testvére ezredének kaszárnyájára élé vonul.

— Franco tábornok ezennel ketartóztatlak!

Francisco Franco átadja kardját testvérének, majd a börtönbe viszik. Fegyelmi bíróság ítélkezik fölötte és áthelyezik egy marokkói helyőrséghez, míg testvére, Ramon légügyi miniszter lesz az első spanyol köztársasági kormányban. Az első választásokon a jobboldal győz, Ramon Franco bekerül ugyan a parlamentbe, de nem tudja megakadályozni testvérének Madridba való visszatérését. 1934-ben Oviedo város füstölő romjai fölött a kommunisták ismételtlen igyekezőnek felkelést szervezni Asturában. Vezérik Ramon Franco energikus közvelépésével elfojtják. A kormánycsapatok Franco tábornok élén bevonulnak a városba. A foglyok között Francisco egyetlen embert keres: testvérét, Ramont, akinek azonban sikerült repülőgéppel idejében elmenekülni.

1936. február. A népfrent győzött a választásokon. Az uccákon babát égetnek el, amely Francisco Franco tábornokot ábrázolja. Ramon Franco repülőgéppel visszatér a fővárosba. A kormány Amerikába küldi, hogy az Egyesült Államok aviatikáját tanulmányozza. Testvérét, Francisco Franco tábornokot, a marokkói idegen légió parancsnokát, a Kanári szigetek egyik eldögött garnizonjába helyezik.

1936. június. Francisco Franco titokban Marokkóba érkezik és manifesztumot terjeszt, amelyben felhívja a légionáriusokat, hogy lázadjanak fel a baloldali kormány ellen. Ugyanakkor repülőgéppel Spanyolországba indul, hogy megszervezze a felkelést. Testvére, Ramon Franco Newyorkban szerzett tudomást Francisco lázadásáról.

— Remélem, — mondotta az újságíróknak —, hogy bátyámnak nem fog sikerülni céljának megvalósítása.

Egyelőre ez volna a Franco-család tragédiájának utolsó felvonása. Lehetséges, hogy a most dúló polgárháború a Franco testvérek között dúló háborúnak is végét fog vetni.

— Japán építi a világ legnagyobb csatahajóját. Londonból jelentik: Az Egyesült Államok tengerészeti minisztériuma jelenti, hogy Japán rövidesen megkezdte a világ legnagyobb csatahajójának építését. Az óriási hajók térfogata egyenként ötvenezer tonna lesz, hatalmas forgatható páncéltornyokkal, tizenhét-húvelvélcső gyújtókat fognak elhelyezni. A világ legnagyobb hadihajója jelenleg a Hood angol csatahajó, amely 42.100 tonnás.

A Habsburg monarchia összeomlása. A kétféjű sas lehall. Az a tragikus bukás, amely a világtörténelemben ugyszólván páratlan, elevenül meg szemünk előtt Bruno Brehm hatalmas köiképszerű munkájában. A tragédia Ferencz József halálával indul meg és központjában fiatal utóda, Károly király áll. Az utolsó nagy Habsburg halála olyan súlyos föladat elé állította a fiatal uralkodót, amelynek megoldására a világnak semmiféle lángelméje sem lett volna képes. Tele jóindulattal és mindenáron békét akar. De a sorstratégiát föl tartóztatni nem tudja. A háború, elvész, a front fölbomlik, a király földönfutó lesz. Két sikertelen puccs után száműzik és keserves számkivetésben, fiatalon hal meg. Bruno Brehm-et nemcsak írói képessége teszi alkalmassá a világtörténelem ezen legnagyobb tragédiájának méltó földolgozására, hanem tudományos felkészültsége is. Kitünően ismeri az eseményeket, ki tudja belőle yálogatni azt, ami fontos és érdekes. Bruno Brehm: Kétféjű sas lehall c. műve Fenyő László művészi fordításában 436 lapon kitűnő kiállításban jelent meg. A Habsburg monarchia összeomlásának egy másik fejezete Bruno Brehm: Igy kezdődött... (Apis és Este) művében olvasható. A két mű külön-külön kötetként 172 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepagenál Cluj. Kérje a pompás sorozat teljes jegyzékét.

Az arab nemzeti tanács utat keres a sztrájk befejezésére

Nyugodtan telt el az arab sztrájk századik napja Palesztinában. Beduin törzsek harca a petróleumvezetékek körül

Jeruzsálem, július 30. Július 27-ére, a palesztinai arab sztrájk századik napjára, amely egybeesett Tisebeav előestéjével, nagy tüntetéseket akartak rendezni az arabok és általában attól tartottak, hogy rendbontások lesznek ezen a napon. Ez azonban nem következett be és a nap relatív nyugalomban telt el. Az arabok minden valószínűség szerint a legfőbb arab tanács egyenes utasítására, lefújták a tervezett tüntetéseket. Mindössze a mecsetekben tartottak istentiszteleteket, ahol biztató jelszavakkal bátorították a híveket: „Az arab törekvések végcélja bizonyosan elérhető, a győzelem napja közeledik.”

Csupán Tibériásban voltak nagyobb méretű tüntetések, amelyek súlyos következményekkel jártak. Az arab tüntetők ugyanis be akartak hatolni a zsidó negyedbe, a karhatalom azonban visszaverte őket. Tizenkét arab megsebesült.

A palesztinai lapok egyébként rámutattak arra, hogy évszázadok óta ebben az évben történt meg először, hogy a zsidók nem mondtak „kinot”-ot Tisebeavkor a Szentfalnál. A lapjelentésekből kitűnik, hogy a Vaad Leumi és a rabbitanács azért hívta fel a zsidó lakosságot arra, hogy Av hó 9-én ne menjen a Szentfalhoz, mert az arabok napokon át a legvadabb legendákat terjesztették arról, hogy a zsidók Tisebeavkor hatalmas tüntetést akarnak rendezni a Szentfalnál. Ugyanakkor a főmufti is felhívást tett közzé, amelyben felhívja az arabokat „a Szenthelyek védelmére a zsidók ellen.” A felhívást a legtávolabbi arab falvakba is eljuttatták és az ország különböző részeiből jöttek az arabok Jeruzsálembe.

De úgy a hétfői, mint a keddi nap nyugodt volt egész Jeruzsálemben és sem a Szentfalnál, sem a mecsetek körül nem fordultak elő kilengések.

Az arab nemzeti tanács és a sztrájk

A Zsidó Távirati Iroda jelentése szerint egyébként az arab nemzeti tanács, látva az egész arab sztrájkfront általános fáradtságát, utat keres a sztrájk befejezésére, mindaddig azonban nem sikerült egységes elhatározásra jutniok a vezetőknek. Az arab nemzeti tanács legutóbbi üléséről kiszivárgott hírek szerint a főmufti hívei azt javasolták, hogy a sztrájk századik napját követő reggelen, vagyis kedden jelenték be a sztrájk befejezését

és mondjanak köszönetet az arab nemzetnek azon határozottságáért, amellyel megmutatta a világnak és Angliának nagy szenvedéseit és szilárd akaratát, hogy a kormány cionista politikája ellen harcoljon. Nashashibi pártja másfelől azt javasolta, hogy a legfőbb arab tanács mondjon le és oszoljon fel a sztrájk századik napja után és ezzel kövesse azt a példát, amelyet dr. Weizmann adott, amikor 1930-ban a Passfield-féle Fehérkönyv nyilvánosságra való hozatala után benyújtotta lemondását. A két álláspont között nem sikerült közös platformot létrehozni.

A jeruzsálemi zsidó kereskedők körében meg vannak győződve róla, hogy az arab kereskedők nyomban kinyitnák üzleteiket, ha biztosak lennének afelől, hogy a nagykereskedők és a bankok nem fogják megóvatolni esedékes váltóikat. Arra is el vannak szánva, hogy védekezzenek a nacionalista arab ifjuság terrorjával szemben. Nem ettől a terrortól félnek, hanem attól, hogy nem kapnak moratóriumot.

Beduin törzsek a sztrájk ellen

Jellemző a helyzetre egyébként az a tény is, hogy En Sittim faluban (Szafed mellett) a Mukhtar közölte a fellahokkal, hogy a sztrájk befejeződött és jelentkezenek munkára. Petach-Tikvától északra összegyűltek a környék beduin törzsei és kijelentették, hogy ideje volna már a sztrájkot befejezni. Saker Abu Kisek sejk, aki mérsékelt magatartása miatt

kénytelen annakidején elhagyni a falut és kórházba menekült a terroristák elől, a beduin törzsek gyűlésén rámutatott arra, hogy előre látta a sztrájk gyászos eredményeit. Abu Kisek törzsből egyébként egyre több arab jelentkezik munkára Petach Tikvában.

Jeruzsálem, július 30. Haj Amin el Huszselin jeruzsálemi főmufti vezetésével Amanba utaztak az arab nemzeti tanács tagjai, Abdullah emir meghívására. Ez a látogatás összefüggésben áll a transzjordániai emir újabb közvetítő kísérletével, amelynek az a célja, hogy kivezető utat találjon a palesztinai politikai válságból.

Harc a baksisért

London, július 30. A Reuter jelentése szerint arab-beduin törzsek bombamerénylet követtek el az irak-haifai petróleumcsövek ellen. A merénylet érdekelt előzmények vezettek. Beni Sakhir beduin törzsenek ezer fegyveres tagja pénzt kapott a petróleumtársaságtól, hogy őrizték a transzjordániai petróleum vezeté-

ketek. Amikor ez a palesztinai agitátorok megtudták, felbujtottak egy ellenséges beduin törzset, hogy robbantsa fel a vezeték, ha nem kap ugyanolyan szubvenziót a petróleumtársaságtól, mint a transzjordániai beduin törzs. A kormány erre súlyos büntetéssel fenyegette meg a következő törzset. A szóbanforgó terület most hat repülőgép ellenőrzi. A beduin törzsek körében az izgalom egyre nő. Összeütközéstől tartanak. A Daily Telegraph jelentése szerint a Jordán közelében megrongálták a vezetéseket, de nyomban kijavították azokat.

A héber sajtó felhívása

Jeruzsálem, július 30. A héber sajtó megállapítja, hogy az arab terror továbbra is tart és felhívja az ország zsidó lakosságát, hogy őrizze meg ezentul is önuralmát. A jisuv erejének teljes tudatában meg fogja őrizni az országban a zsidó pozíciókat és nem hagyja magát provokálni az arabokkal. Ugyanakkor felhívással fordul a héber sajtó a világ közvéleményéhez, hogy védje meg az igazságos zsidó álláspontot a gaztettekkel és a vandalizmussal szemben. Követeli a Népszövetség által garantált nemzetközi kötelezettségek teljesítését a zsidó néppel szemben és ugyanekkor felhívja minden ország zsidó közönségét, tegye meg kötelességét abban a nagy védelmi harcban, amelyet a cionizmusnak kell megvívnia.

Harcot hirdet az angol zsidóság a londoni fasizmus ellen

A zsidók és a haladó alakulatok együttműködése

London, július 30. Az angol zsidó hitközségek, társadalmi és kulturegyesületek munkaközössége a napokban gyűlést tartott Londonban. A kétszáz delegátusból álló konferencia az angliai antiszemitizmus veszedelmével foglalkozott. Rámutatott azokra a fasiszta jelenségekre, amelyek egyre erősebben bizonyítják, hogy a túlzó nacionalizmus már az angol nép egy rétegébe is behatolt. Ennek a nacionalizmusnak egyik jelszava a zsidók jogfosztása. London két külvárosában, Bethnal Greenben és Hackneyben a terroristák zsidókat támadtak meg az uccán és a

zsinagógák falait zsidóellenes röpöedülések ragasztották tele.

A gyűlés elhatározta, hogy a zsidó körülmények kooperálni fognak mindazokkal a haladó és szabadelvű alakulatokkal, amelyek harcban állanak a fasiszmusmal. Bizottságot állítanak össze, amely állandóan figyelni fogja az antiszemita eseményeket. Intenzívvé teszik azonfelül a hitleri Németország elleni bojkottot és felhívják az angol parlamentet, hogy tiltsa be mindazokat a szervezeteket, amelyek feladatul tűzték ki a faji és vallási lázítást.

Kubában még ezer európai emigráns számára sincs kenyér

Nincs komoly alapja németországi zsidók tömeges kubai letelepedésének

Prága, július 30. A Prager Mittag című újság „Vajjon kacs-e a Kuba-emigráció” címen intervjút közöl a Prágában tartózkodó Luis Machado y Ortega kubai államtitkáról, aki mint a Rotary Klub tagja, világkörűli uton van. Az államtitkár meglepődve hallotta, hogy a világsajtó kétszáz ezer német zsidó kubai letelepedéséről ír, holott neki semmi ilyenféle ajánlatról tudomása nincs. Nem hiszi, hogy Kubában kétszáz ezer európai el tudnának helyezni olyan életstandarddal, amit az óvilágban az emberek megszoktak. Azt sem hiszi, hogy kolonizációs munkával lehessen valamit elérni, mint-hogy a cukor és ananász-ültetvényeken kívül, amelyeken néger és kínaiak dolgoznak, nincs is Kubában megművelhető terület. Véleménye szerint még ezer európainak sincs munka és életlehetősége ebben a délamerikai államban.

A kubai államférfi nyilatkozata nagy feltűnést keltett németországi zsidó körökben. Néhány újságíró felkereste a kubai követséget, ahol viszont azt a felvilágosított adták, hogy Luis Machado y Ortega, aki már nem aktív államtitkár, nem ismeri eléggé az ország jelenlegi viszonyait. A kubai terv egészen új keletű és tény, hogy William I. Sirovich, az Egyesült Államok kongresszusának tagja, zsidó vezetők támogatásával és Franklin D. Roosevelttel, az Egyesült Államok elnöke hozzájárulásával Havannába utazott és ott Gomez köztársasági elnökkel és a kormány tagjaival német zsidóknak Kubában való letelepedéséről tárgyalt. Go-

mez elnök és a kormány hozzájárult a letelepedési tervhez, mire Amerikában Louis Mayer filmgyáros elnöksége alatt bizottság alakult a letelepedési terv végrehajtása céljából. A terv szerint a zsidók nem mint mezőgazdák és ültetvényesek jönnek Kubába, hanem elsősorban, mint iparosok és nagykereskedők. Más elem valóban nem is jöhet tekintetbe.

Bizonyos, hogy százezer letelepülőről egyelőre nem lehet szó, annál kevésbé, minthogy ezt a tömeges bevándorlást az aránylag kis népességű ország nem bírná egyszerre ellátni. A kubai lapok is ennek az aggodalmuknak adnak kifejezést. Minden valószínűség tehát amellelt szói, hogy Kubában csak mérsékelt számban jöhetnek be német zsidók.

Habsburg-összeomlás

Bruno Brehm megrázó történelmi regényei. „Igy kezdődött — Apis és Este” 408 lap, 172 lej, „A kétféjű sas lehall” 436 lap, 172 lej

LEPAGE-nál, CLUJ

Postán utánvétellel. — Kérje az új könyvvezetési táblát teljes jegyzékét!

Bar...
lom, a...
szög é...
a mar...
dése.”
Ezz...
amikor...
pemm...
Az...
hogy...
nak M...
főváros...
hogy...
nak re...
külün...
és bír...
átaluk...
Spar...
világt...
naton...
pedig...
lelnia...
felek...
kövik.
Az el...
Ango...
tánya...
gal Bu...
szállá...
redtek...
ban tüz...
puskák...
mig me...
narchis...
egyeten...
pillanat...
ellenfor...
a város...
En vo...
sikerült...
főhadis...
aki Em...
jövendő...
kével be...
Burge...
ünnepl...
polgári...
karöltve...
katonái...
más ké...
amire a...
Beszélgy...
Aho...
Kisér...
szemtan...
nek. Vé...
lakói a...
köszönt...
vezért...
gyült h...
beszélge...
egész id...
hosszán...
zetről...
— Ca...
telte a...
rázta...
Amit it...
vörös f...
vezetett...
mány m...
Mola...
Barcelon...
tak, am...
tat köve...
te, hogy...
a helyze...
Bilbao...
tai veszo...
„CR...
Megre...

Burgosban, a spanyol ellenforradalmárok főhadiszállásán

Írta: H. R. Knickerbocker

Burgos, július 30. „A spanyol ellenforradalom, amely a vörösöket el akarja tűzni az ország éléről, feltartóztatlanul halad előre és a marxista Madrid eleste csak napok kérdése.”

Ezzel a diadalmos kijelentéssel fogadtak, amikor ma a burgosi repülőtéren angol géppemmel leszálltam.

Az ellenforradalmárok közöttük velem, hogy csapataik alig 50 kilométernyire állanak Madridtól és egymás után elvágják a főváros valamennyi közlekedési vonalát, úgy hogy ha a madridi kormány tagjai nem szállnak repülőgépre és nem próbálnak így menekülni, a hadsereg elfogja a minisztereket és bíróság előtt vonják felelősségre őket az általuk elrendelt vérengzések miatt.

Spanyolország teljesen el van vágva a külvilágtól. Lehetetlen átlépni a határt akár vonaton, akár autón próbálja is az ember, ha pedig repülőgépre száll a külföldi, úgy valószínűleg kell a kockázatot, hogy a harcban álló felek valamelyikének vadászipilótájaként leföldül.

Az ellenforradalom vezére ismerteti a harctéri helyzetet

Angol pilótának, Róbert McIntosh kapitánynak mégis sikerült gépünket biztonságosan Burgosba vezetnie. A repülőgépen a leszálláskor minden irányból gépfegyverek meredtek ránk, de szerencsére nem vettek nyomban tűz alá. Kíváncsi tömeg vett körül és puskák csövei irányultak felénk mindaddig, míg meg nem jelent de la Elisenda márkli, monarchista spanyol képviselő, aki az oxfordi egyetemen végezte tanulmányait. Most már pillanatok alatt tisztázódott minden és az ellenforradalmárok vendégeként vonultam be a városba.

En voltam az első külföldi újságíró, akinek sikerült az északi ellenforradalmi hadsereg főhadiszállására érnem és én voltam az első, aki Emilio Mola tábornokkal, Spanyolország jövődó katonai kormányának miniszterelnökével beszéltem.

Burgos egész lakossága lelkes éljenzéssel ünnepeli az ellenforradalmi hadsereget. A polgári lakosság is fegyvert ragadott és most karöltve járják be az utcákat Mola tábornok katonáival. Mondhatom, Burgosban egészen más képet kaptam a spanyol helyzetről, mint amire a francia lapokból el voltam készülve. Beszélgetést folytattam Mola tábornokkal,

aki többek között a következőket közölte velem hivatalos formákban is:

— Kezünkben tartjuk Navarrát, Asturiát, Castiliát, Galiciát, Leont, Aragón és Andaluziát, egyszóval Spanyolország minden fontos helyőrsége szemben áll már a marxisták vörös frontjával.

Meglepetéssel hallottam Mola tábornok szavait, hiszen a madridi kormány rádiója minduntalan ad hírt, hogy sikerült az ellenforradalom gerincét megtörni és így nem egészen hiteles, amit Mola tábornok mond.

Mola tábornok az ellenforradalom kitöréséről

Mola tábornok így folytatta szavait:

— Az ellenforradalom Calvo Sotelo meggyilkolásának hírére tört ki. A spanyol jobboldalnak ezt a hőst a kormány parancsára, a kormány orgyilkosai gyilkolták le. Ezért drága árat kell azonban fizetniük és most már egész Spanyolország a kezükben van, kivéve Madridot, Bilbaót és Barcelonát.

Francisco Franco tábornok az ellenforradalom másik vakmerő vezére, mint hallom, Toledo tartományban vezeti a csapatokat és jóformán Madrid kapujában áll. A főváros különben is kétségbeesett helyzetben van, mert az ellenforradalmi seregek hosszú hadoszlopai minden irányból felvonulóban vannak és északról, például, három motorizált ellenforradalmi hadsereg fenyegeti a baloldali kormány székhelyét.

A Burgosból elindult csapatok Somo Sierránál állanak, a Valladolidból felkerekedett sereg pedig Boveda de Limia tábornok vezetésével állt a Guadarrama hegységet. A Pampelunából utnak indított csapatok, főképpen monarchistákból állnak és ezek Soria vonalában mentek állásba. Mind a három északi hadoszlop Mola tábornok vezetésével áll.

Emilio Mola méltóságos, őszhajú ur, aki inkább tudósra, mint hadvezérré emlékeztet. Az utolsó monarchista kormány idején a közbiztonsági igazgató méltóságát töltötte be. A forradalom kitörésekor Mola generális a pampelunai hadosztály parancsnoka volt. Ő az ellenforradalom legfőbb vezére és ő akar kormányt alakítani Madrid elfoglalása után, mert Sanjurja tábornok, mint ismeretes, repülőszerecséltenség áldozatául esett, amikor portugáliai száműzetéséből vissza akart jönni Spanyolországba.

Ahogy az ellenforradalmárok vezére látja a helyzetet

Kisérőim a városházára vezettek, hogy szemtanúja legyek Mola tábornok ünneplésének. Végtelen sorokban vonultak el a város lakói a tábornok előtt és egyszóval éljenzéssel köszöntötték az erkélyen álló ellenforradalmi vezért. A felvonulás után a tábornok elvegyült hívei között és száz meg száz emberrel beszélgetett. Ott álltam a tábornok mellett az egész idő alatt és Emilio Mola időről időre hozzám fordult, hogy informáljon a helyzetről.

— Calvo Sotelo meggyilkolása megpecsételte a vörös kormány helyzetét — magyarázta a spanyol ellenforradalom vezére. Amit itt maga előtt lát, az népfelkelés a vörös félistenek ellen! Ma már csak a félrevezetett munkásság egy része tart ki a kormány mellett...

Mola tábornok később közölte velem, hogy Barcelonában rendkívül súlyos harcok folytak, amelyek mindkét oldalról sokszáz halottat követeltek. A tábornok maga is beismeri, hogy a kormánynak sikerült itt urrá lenni a helyzeten.

Bilbaóban Ortiz de Marate ezredes csapatai veszélyeztetik a kormány helyzetét, bár

ez a tartomány még a kormány kezében van. Mola tábornok egyáltalán őszintén beszélt velem, így például kijelentette előttem, hogy bár Sevilla az ellenforradalmárok kezében van, sőt a rádió leadóállomás miatt ez egyike a legfontosabb városoknak, mégis Szevilla egyik külvárosából mindaddig nem sikerült kivenni a vörösöket és állandó csatározások folynak. San Sebastian többször is gazdát cserélt és megérkezésünk pillanatában például az ellenforradalmárok voltak az urak, azonban helyzetük nem volt biztos.

Leölték egy madridi bombavetőt

Burgos állandó rádióösszeköttetésben áll a többi ellenforradalmi centrummal. Marokkóból is folyton jönnek a hírek, így megtudtam például, hogy Alvarez Buylla marokkói főbiztos, a madridi kormány afrikai főmegbízottját agyonlőtték.

Burgosban a legnagyobb örömet megérkezésem napján az keltette, hogy sikerült egy vörös repülőgépet elfogni. Mondhatom, a hideg szaladt végig a hátamon, amikor meghallottam ennek a történetét, hiszen alig két

TOGAL-TABLETTA bevők és
Rheumánál | Hűléseknél (grippénél)
Köszvénynél | Ideg- és
Ischiásznál | Fejfájásoknál

TOGAL nemcsak a fájdalmat enyhíti, hanem a betegség okozóit is megszünteti. Kiválóan hat a húgycső és a hólyag betegségeire, De csak TOGAL-t vegyen! Togal nem pótolható más szerrel Gyógyszerárban és drogériában kapható.

órával a saját repülőgépem leszállása előtt történt a dolog.

A burgosi repülőtéren fölött megjelent a madridi kormány egyik nehéz bombavető repülőgépe és Mola tábornok főhadiszállása fölött kezdett keringeni, nyilván azzal a szándékkal, hogy az ellenforradalom vezérét bombázzák alá. Az ellenforradalmárok két vadászipilótája nyomban a magasba emelkedett és pusztító gépfegyvertűzetet indított a vörös bombavetőre. A madridi kormány gépet számos golyó találta, így kénytelen volt az ellenforradalmi tábor kellős közepén kényszerleszállást végrehajtani.

Hálát adtam Istennek, hogy két órával később, amikor az én gépem megjelent, a harcias ellenforradalmi pilóták nem szálltak a magasba, mert akkor alkalmasint miránk is ugyanaz a sors várt volna.

Már repülőutunk Burgosba is hallatlanul érdekes volt. Biarritzól kezdve, mintha megszánt volna minden élet alattunk. A híres francia fürdőhely strandján nyugdős élet képe tárult szemünk elé, de amikor alig néhány perc múlva a spanyol San Sebastian fölött szálltunk el, ennek a szomszédos világhírű tengeri fürdőnek a plageát teljesen elhagyatva találtuk.

A vasutvonalon egyetlen vonatot nem láttunk, pedig Spanyolország két legfontosabb vonala fölött is elszálltunk. Három hatalmas állomást láttunk magunk alatt és sok-sok ezer vagon, rengeteg mozdonyt, de mind mozdulatlanul álltak. A gyárkéményekből nem szállt füst a magasba, a városok utcáin teremtett lélek nem járt.

Monarchista restauráció?

Még elindulásom előtt hallottam, hogy a munkásság a sztrájk fegyverével akarja felvenni a harcot az ellenforradalommal szem-

ben. Lehet, hogy Madridban, Bilbaóban és Barcelonában valóban ez a helyzet, itt Burgosban azonban azt láttam, hogy a munkásság is beállt az ellenforradalmárok soraiba. Fiatal lányok kísérik mindenütt a csapatokat és az utcákon minduntalan hatalmas teherautók jelennek meg, amelyek zsufolva vannak fegyveres polgárokkal. A nagy hotelek halljaiban is a katonák viszik a vezetőszerpét, akiket szerető gondossággal vesznek körül a szép szomorítók.

Ezt a tudósításumat először táviratilag akartam továbbítani a burgosi főpostáról. Mosolyogva közölték velem, hogy minden táviróvonalat elpusztították a vörösök, mielőtt kénytelenek voltak visszavonulni. Nem maradt más hátra, minthogy megkérjem McIntosh kapitányt, hogy vigyen vissza Biarritzba, mert onnan már telefonon is adhatok tudósítást.

Alig hagytuk el Burgost, amikor a távolban feltűnt egy gyors harci repülőgép. Azt sem tudtuk, melyik táborhoz tartozik, így pilótám gyorsan a fellegek kellős közepébe vezette gépünket. Csak San Sebastian fölött mertünk alacsonyabba ereszkedni. A gyönyörű fürdőhely temetőnek tűnt fel nekem a magasból.

Burgosi tartózkodásom alatt minduntalan felhangzott a tömegből:

— Éljen a király!

A spanyol ellenforradalom eleinte csak negatív céllal indult: azzal, hogy nem tűrik tovább a „vörös uralmat”, de azóta ugylátszik már kezdenek határozott célok kialakulni az ellenforradalmárok táborában.

Az egyik burgosi hotelben találkoztam Antonio Goicocheával, XIII. Alfonz leghűségesebb emberével. Az exkirály bizalmasa csöndesen odaszólt nekem:

— A mostani események előkészítik a király visszatérését.

Titulescu éles támadása az Európai Dunabizottság ellen

„Az Európai Dunabizottság sérelmes Románia szuverénitására és ezért békesen meg kell szüntetni!”

Párizs, július 30. (Rador). Titulescu külügyminiszter a Le Temps genfi tudósítójának nyilatkozott az európai Duna-bizottság kérdéséről.

Titulescu nyilatkozatában rámutatott arra, hogy ez a kérdés diplomáciai jegyzékek tárgyát fogja képezni, amelyeket az érdekelt országokhoz fognak intézni abban a pillanatban, amikor a román királyi kormány szükségesnek fogja tartani. Románia szükségének tartja az 1856 évi párizsi egyezmény alapján felállított európai bizottság megszüntetését, amely Galațiában székel. Ennek a bizottságnak a létezése hihetetlen anakronizmus és megengedhetetlen ellenőrzést jelent idegenek részéről az ősi földön. Így csak a Bécsben székelő nemzetközi Duna-bizottság maradna meg. A kérdés, amit Románia fel akar vetni, nem szerződésrevízió, hanem a Duna-rezsim egységesítésének kérdése, mert egyetlen nemzetközi folyam sincs a világon, ami két bizottság ellenőrzésének lenne alávetve. Hogy mint románok a Dunát illetőleg felségjogaink korlátozását elfogadjuk, ez ellentétben a román méltósággal, amit senki nem fogadna el Romániában.

Titulescu ezután rámutatott arra, milyen pénzügyi nehézségekkel küzd az utóbbi időben az európai Duna-bizottság, majd kijelentette, hogy a román kormány nem tartózkodhat annak nyílt kijelentésétől, hogy nem szándékszik bedugulni hagyni egyedüli fontos, a Fekete tengerbe torkoló folyamát, amely léte gyökerét képezi. A bizottságnak közigazgatási megbízatása is van, egymaga vagy mások segítségével állapítja meg a kiadásokat, jegyzőkönyveket vesz fel, tanukat idéz be, első és utolsó fokon ítél és saját nevében határozatokat hoz. El határozatok megfellebbezhetők az európai Duna-bizottsághoz, amely egyidejűleg tábla és semmitőszék is. De a határozatokat sohasem lehet megtámadni az ország rendes bírói fórumai előtt. A bizottság két ügyökének, akik a bün-

ügyek felett ítéleznek, joguk van belefoglalni a pénzbírságba a bizottság tulajdonát képező és eszközökben vagy a számára készített munkálatokban okozott kárt. Bíró és panaszos tehát a bizottság egy személyben. A bizottság azután felmentéseket és engedelményeket adott egyre-másra. S minden előjogát a független Románia területén gyakorolja.

— Vajjon az Uj Románia helyzete — tette fel a kérdést Titulescu —, amely a világháború áldozatainak és a békeszerződéseinek gyümölcse, ténylegesen összeegyeztethető olyan rezsimmel, amit 1856-ban a román fejedelemségek számára alkottak? A 20 millió ember számára csodálatosan megszervezett román igazságszolgáltatás vajjon nem lehet-e képes megfelelő pártatlansággal biztosítani néhány hajó jogait?

A román kormány törvényes uton, tehát az érdekelt kormányokhoz intézendő jegyzékek által akarja elérni az európai Duna-bizottság megszüntetését. A román kormány nem revíziót akar, csupán az 1921-ben kelt statutumok alapján, amely szerint a francia, angol, olasz és román kormányoknak jogában áll véget vetni az európai Duna-bizottságnak, akar meggyezést létrehozni. A bécsi nemzetközi Duna-bizottságnak csak ki kellene terjesztenie illetékességét pontosan a jelen feltételek mellett.

orvosilag ajánlva. Huszonhat állam egészségét óvja. Ügyeljen az „OLLA” márkára, ne fogadjon el utánzatokat.

„CRÈME VEGETALE VITAMINISÉE
Dr. BERNER
a legjobb arcápoló creme. Garantáltan higany- és gyógyszermentes.
„Savon vegetale Dr. Berner”
a legfinomabb neutrális arcápoló szappan
Használja ezen készítményeket, arca üde, bársonyos és fiatalos lesz!
Crème bevezetési ára Lei 60. — Szappan bevezetési ára Lei 16.
Minden gyógyszerárban, drogueriában és illatszertárban kaphatók.
Megrendelhető a romániai vezérképviselőt: „Agentia Bellissima” Targu-Mures utján is.

KÖZGAZDASÁG

Gazdasági hetiszemle

— Banati levél —

Timisoara, július 30. (Az Uj Kelet tud.)
Benne vagyunk a kánikulában — itt 48—50 fok Celsius is mérnek a napon — sokan el is utaztak a fürdőbe és a hegyek közé üdülni és mégis, avagy egészen sajátságos: éppen most a holtsezón kellős közepén ritmikus lendület tartja mozgásban a gazdasági életet. Itt úgy mondják: a hosszú hónapokon keresztül lekötött energia felszabadult, az emberek az első szédületből magukhoz tértek s megszokják lassan: a bizonytalan nemzetközi helyzet és a belföldi bajok közepette is kell és muszáj élni.

Az általános prognózis tehát jó. Ez a tény-megállapítás viszont annál öröndesebb, mert ezáltal nemcsak a közgazdasági figyelmű, hanem maguk a mindennapi élet leg-expontáltabb tényezői állítják és mondják: — hacsak valami váratlan nem jön közbe, ez a nyár, az „áldott holtsezón” kihuz bennünket a sárból.

Normális fejlődést mutat a bankpiac

Az állig gombolt és mindig zárkózott bankár szótát meg a napokban s minden különösebb helyzetjelentés kikapcsolásával „szárazon” arra szorítokozunk, hogy rekapituláljuk szavait.

— Meg kell állapítanom, hogy az utóbbi időben a bankpiacon lényeges és egyúttal bizalomkeltő változás észlelhető. Az a krízis, mely tavaly november-december óta valóság-gal guzsbakította az egész vonalon a meg-megnyilvánulni akaró munkaeöket — szűn-nöben van. Helyesebben: az emberek meg-barátkoztak az adott helyzettel — hónapokon keresztül eltakarították a romokat és most építeni, teremteni akarnak.

— Az adott körülmények között a bankok is örömet vállálnak megfelelő részt a gazdasági élet normális kibontakozásában. Ez elsősorban azt jelenti, hogy mindazok, akik valóban bizonyítani tudják, hogy a pénzzel észszerű vállalkozásokba kívánnak bocsát-kozni — kapnak ma már hosszabblejáratu hitelt is. Ezenkívül a bankok gyáripari tranzakciókba is belekapcsolódnak, ha az üzleti haszonra vonatkozóan megfelelő garanciát tudnak kapni. És mindezek tetejébe talán azt is mondhatom: az itteni, banati bankok legtöbbje igen szerencsés számmal helyezte ki az utóbbi időben gyümölcstelenül heverő tőkéjét.

Az elmondottakból pedig, nyilvánvalóan, következtethetünk arra, hogy a bankélet normális fejlődést mutat az egész vonalon.

Élénk a gabonapiac

Ezidőszert a gabonapiac a helyzet változatlanul kielégítő. Itten a Banatban igen nagyméretű az árukinálat, de az adott szituációra jellemző, az árukinálat ellenére, az árak állandóan elfogadható szinten mozognak. A magyarázata ennek az, hogy ezideig legalább nem lehetett annyi árut itt a Banatban felhozni, mely nyomban nem akadt volna vevőre. Vagyis: a legtöbb esetben az árukinálatot messzi túlhaladja az árukereslet.

Külömben is az idén a Banat és Arad megye is a buzaminőséget illetően vezetnek az országban. A külföldi elsősorban az itteni áru iránt érdeklődik s csak másodsorban van kelleje az ország többi buzaminőségeinek. Az itteni gabonaköröket ezáltal csupán (!) az a körülmény keseríti el, hogy a banati jó termés ellenére nem tudnak olyan mértékben belekapcsolódní az exportüzletekbe, mint amilyen mértékben más esztendőben tették és amilyen mértékben különben is bele kelene kapcsolódní az itteni terméseredményeket véve figyelembe.

Az itteni, a banati exportcégek a már említett panaszon kívül, mely az engedélyek beszerzésének nehézségeire vonatkozik — azt is panaszozzák, hogy a Banca Nationala devizapolitikája majdnem szántszándékkal kapcsolja ki a külföldi szállítókba a belföldi exportkereskedőket. A Banca Nationala ugyanis előírja, hogy a külföldre szállított buza ellenértékét a szállítást megtörténtekor az exportör idegen valutában fizesse be ugyancsak a Nemzeti Banknak. Nyilvánvaló ezzel szemben, hogy a szállítást megtörténtekor, tehát a szállítást pillanatában az exportör még nem rendelkezhetik a buza ellenértéke, de még inkább nem rendelkezhetik idegen valuta felett. Mi tehát a helyzet? Az

exportör vagy rendelkezik állandó devizakészletek felett vagy pedig: feketén vásárolja a devizát és ez utóbbi esetben aztán hitába kapja a 7000 lejes devizafelárat, mert amit a vámon beszed az exportör, azt a révén leadja.

Az említett adottságok mellett csak a külföldi nagy gabonakereskedelmi cégek juthatnak szóhoz s a román cégek az idén legfeljebb a szóbanforgó idegen cégek bevásárlói lehetnek. Amilyen furcsa, éppolyan értelmetlen ez a mi gazdasági politikánk, mely azt eredményezi, hogy idegen elemek felezik le az idei buzaexport hasznát.

Cseppet sem használt az exportüzletnek egyébként Negura alminiszter legutóbbi nyilatkozata. A miniszter ugyanis szóbanforgó nyilatkozatában kijelentette, hogy nem valószínű, miszerint a kormány fenntartja szeptember elsejétől a buza különböző prémiumait. Ehelyett — mondotta a miniszter — a kormány olyan intézkedéseket fog fogantatni, hogy a terménykereskedelemnek ezek elegendő kárpótlást fognak nyújtani. Mindenesetre nagyon szép, hogy Negura miniszter már most előre bejelent a prémiumrendszer megszüntetését és cserébe beígér olyan intézkedéseket, melyek majd kárpótolják az illetékeket. Csakhogy a prémium mindaddig, míg fizetik, realitás, amire építeni és üzletet kötni lehet, ezzel szemben a beígért intézkedés csak egy elvont fogalom, amire építeni és üzletet kötni nem igen lehet a legjobb akarat mellett sem. Terménykereskedelmi körökben egyöntetűen meg is állapítják, hogy Negura miniszter szóbanforgó kijelentése cseppet sem használt a román buzaexportnak.

Gabonáarak: A banati buza iránt állandóan fokozódik az érdeklődés. A többi gabonafélében is elég élénk az üzlet. Az árak a következők: ujbuzza 365—375, tengeri 290, zab 260, takarmányárpa 230, tókmag 1000, banati repce 620, illetőleg káposztarepce 680 lej.

Lisztpiac: A lisztpiac nem jegyezhetünk fel semmilyen komolyabb eseményt. Az itteni tőzsdén a következő árak dominálnak: nullás liszt kismalmi 740, nagymalmi 750, 4-es 660—670, 5-ös 630—640, 6-os 580—5909, 30—70-es 685—695. 50—50-es 700—710, valamint korpa 290—295 lej zsákkal együtt.

Biztató hangulat textilkörökben

Minden korábbi pesszimiztikus megállapítással és jóslattal szemben le kell szögeznünk, hogy ezidő szerint legalább a textilpiacon nem igen érzik, hogy benne volnának a kánikulás időszakban. Az üzletmenet kielégítő s erre talán az a legjellemzőbb, hogy egyes kisebb cégek most augusztus küszöbén is eszközölnék még nagyobb vásárlásokat nyári áruban.

Ami pedig az őszi szezonot illeti, ezúttal természetesen csak következtetni lehet. Ez a következtetés viszont a legnagyobb reményekkel jogosíthatja fel a kiskereskedőktől kezdve a gyárosokig az összes szakmabelieket.

Egyébként nagyobb cégek köréből kapjuk az értesülést, hogy pamutfonal iránt az utóbbi napokban élénk érdeklődés nyilvánult meg. All ez elsősorban a lugojak esetében. A nyersáru beszerzése körül is enyhült a helyzet az utóbbi időben. Egyidőben Cseh-szlovákia és Ausztria is nagyobb ajánlatokkal lépett elő a romániai piacon. Szakkörök szerint tehát etekintetben semmilyen meglepetéssel nem kell számolni.

Az élénk fakivittel mellett gyöngö a belföldi üzlet

A román faexport napja ugylátszik, mégis felvirradt. Egyidőben az angolok, franciák, németek és magyarok is érdeklődnek a romániai fatermékek iránt. Az angolok a román favásárlásokon keresztül igyekeznek szabaddulni az itteni piacon befagyott követeléseiktől. De ezenkívül vannak igen szép számban olyan angol cégek is, melyek minden komplikáció mellőzésével, azonnali készpénzfizetésre vásárolnak igen nagymennyiségű faárut.

A franciák is előszeretettel értesülések szerint a jövő évben Franciaországban tartandó világkiállításra rengeteg faanyag kell s a francia kormány határozata értelmében ezt a faárut Romániából fogják beszerezni. Ez többszáz milliót jelent.

Az említett államokon kívül most aztán Olaszországgal is készülöben vannak a komolyabbmértetű üzletkötések. Olaszország különösen Abesszínia részére kíván nagyobb favásárlásokat eszközölni. Ujabbban Németország is bele kíván intenzívebben kapcsolódní a favásárlásokba. Itt csak az a baj, hogy Németország a fizetések tekintetében nem igen tud vállalkozni arra, hogy a megfelelő százalékmnyi ellenértéket nemes devizában fizesse.

Ugylátszik, hogy azok a nehézségek, melyek heteken keresztül fennállottak Magyarország és Románia között a faszállítások körül, most már szűnőfében vannak. Erre vall legalább az a körülmény is, hogy a romániai fatermékek és a magyarországi Fabeszerzési Rt. között ujabbban ideiglenes megállapodás jött létre 30 ezer vagon tűzifa leszállítására. Remélik szakkörökben, hogy a most, a közeljövőben összeülő román-magyar gazdasági bizottság véglegesen likvidálni fogja mindazokat a nehézségeket, melyek eddig megakadályozták az intenzívebb román fakivitel Magyarországra.

Gazdasági hírek

Harc, munkabeszünetelés a banati pékfronton. Az új gabonaértékesítési törvényrendelet mély elkeseredést váltott ki — a malmokon kívül — a pékek körében ország-szerte. Az ardeali sütőiparosok megmozdulása után most a banati városok pékiparosai is akcióba léptek, melynek során az új rendeletnek hatályon kívüli helyezését követelik. Az aradiak esetében a főpolgármester és a malmokosok is megígérte, hogy interveniálni fognak a minisztériumban a pékek érdekében. Itten Timisoaram a pékek küldöttsége eljárt az illetékes hatóságok fejeinél és kérték az új rendelettel kapcsolatosan számos engedményt. Egyelőre várakozó álláspontra helyezkedtek mindaddig, míg megjön a válasz Bucurestiből. Az elmondottakkal szemben a lugoji pékek sokkal harciasabb álláspontra helyezkedtek. Kijelentették, hogy az adott körülmények között nem tudják műhelyeiket üzemben tartani és mindaddig, míg a minisztérium fenntartja a mai szituációt a város rendelkezésére bocsátják műhelyeiket, sőt, tesszen a főpolgármesteri hivatal és lássa ez el a várost kenyérrrel.

Két új tagot neveztek ki az aradi Árutőzsdéhez: A timisoarai Árutőzsdé példájára az aradi tőzsdé is létesített faosztályt, melyet a minisztérium is engedélyezett. Amint értesülünk az iparügyi minisztérium most az aradi tőzsdé faszekciójához hivatalos közvetítőkné Bán Vilmost és Spitz Tivadart nevezte ki.

(f. m.)

— Október 4-én lesznek a munkakamarai választások. Bucurestiből jelentik: Október 4-én tartják meg a munkakamarai választásokat Arad, Bacau, Braila, Brasov, Bucuresti, Cernauti, Chisinau, Cluj, Constanta, Galati, Iasi, Oradea, Craiova, Ploesti és Timisoara városokban.

— Nagy tűz pusztított egy besszarabiai városkában. Bucurestiből jelentik: Noua Sulita (Hotinmegye) városkában tűz pusztított el 10 házat. A tüzet még nem sikerült eloltani. Kihívták a cernauti tűzoltókat.

— ROOSEVELT ÉS A JOHOREI SZULTÁN. Londonból jelentik: Johore szultánja, aki jelenleg Londonban tartózkodik, nemrég Washingtonban járt és meglátogatta a Fehér Házban Roosevelt elnököt is. Roosevelt nem titkolta, hogy nagyon keveset hallot Johore állam felől. A nagyműveltségű szultán Roosevelt tájékozatlansága bosszantotta, de nyugodtan vágott vissza: „Államom tényleg oly kicsi, hogy alig látható az Ön térképén, de az a furcsa tulajdonsága, hogy ki-egyensúlyozott államháztartása van és nincs adóssága. A véletlen játéka folytán éppen a látogatás napján jelentette a washingtoni államkincstár, hogy az Egyesült Államok adóssága túlhaladta a 32 ezer 400 millió dollárt.

— Összeütközés a baiamarei iparvasútnál. Tudósítónk jelenti: Tegnap Gárdonyi Nagy László városi erdőfőmérnök sinatóval ellenőrző utra indult a városi iparvágányra. Hat kilométert haladtak, miközben Fermezeti községnél szembe jött velük a fával megrakott tehervonat. A főmérnök mellett ülő Vigh János gépész, aki a volant kezelte észrevette a tehervonatot, fékezett és jelt adott a veszelőre, de a nagysulyal megterhelt szem-bejövő fákocsikat nem tudták egészen lefékezni. Az álló helyzetben levő sinatónak így nekiszaladt a tehervonat. Ugy Gárdonyi Nagy László, mint Vigh gépész könnyebb sérülésekkel megúszták a karambolt, míg a sinatót erősen megrongálódott.

— A Poel Charédi szervezet szombat (sabbath nachmi) délután 5 órakor nagy „Salos szudoth”-t rendez, amelyet tóra- és perek-tanulás előz meg. A szervezet tagjait és vendégeket szívesen lát a vezetőség.

— 4,5 MÉTER VASTAG CEMENTBETON VÉD CSAK MEG A BOMBÁK ELLEN. Londonból jelentik: W. Garoth ezredes a belügyminisztérium légvédelmi osztályának szakértője, a londoni kereskedelmi kamara által rendezett nagygyűlésen 1200 üzletember előtt ismertette a légvédelmi intézkedéseket. Kifejtette,

hogy a mai irtozatot erejű robbanóbombák ellen csak négy és fél méter vastag cementbeton falak vagy 15 méter vastag földréteg nyújt védelmet. A belügyminisztérium által a lakosság részére készíten-dő hivatalos gázalarc teljes védelmet nyújt minden ma ismert mérges gáz ellen. Az előadó hajlandónak nyilatkozott, hogy ő maga családjával együtt a gázalarc feltöltése után foszgen gázzal telített helyiségben tartózkodik. A legközelebbi háborúban a riadójelek legfeljebb hét-tíz perccel előzhetik meg a légi támadást.

— Pécselt boszorkányságot üző szekták leplezték le a rendőrség. Budapestről jelentik: A rendőrség Pécselt olyan szektát leplezett le, amelynek tagjai boszorkányságot üzték. A szekta egy barlangban ülésezett, ahol asztonyokat és leányokat borzalmas testi kínok-nak vetettek alá.

— EGY RÉSZEG MUNKANÉLKÜLI LOPÁSSAL GYANUSITOTTA MEG A RENDŐRT. Baiamareről jelenti tudósítónk: A tegnap este a ligeti uton illumi-nált állapotban fetrengett Treizezer Ist-ván ocna-sugatagi illetőségű munkané-küli kőműves, aki pár nappal ezelőtt ér-kezett Baiamara. Boltea Pavel napszá-mos értesítette erről a szolgálatos rendőr-őrszemet, aki Treizezerhez ment és fel-szólította, hogy menjen a lakására. Trei-zezer ekkor észrevette, hogy eltűnt zse-béből az ezüst órája és a rendőrré rivalt, hogy ellopta tőle az órát. Így aztán fel-került a rendőrségre, ahol fenntartotta vallomását és csak másnap tűnt ki, hogy az órát Boltea Pavel csempészte ki a alvó részeg ember zsebéből. Mindkettőjük ellen megindították az eljárást.

— A cotroceni per elíteltjei a feleségeikre iratták vagyónukat. Bucurestiből jelentik: A Tempo tudni véli, hogy a cotroceni per el-íteltjei, akiknek a primáriával közösen 30 millió lej kárterítést kellene fizetniök, vagyónuk legnagyobb részét feleségeik nevére irat-ták.

— Rövid hírek mindennemen. A Michigant-avon elsüllyedt egy slepp és a rajta levő 23 ember közül 15 megfulladt. — Lengyelország északi és központi részeiben viharok és felhő-szakadások okoznak károkat. Lengyelország déli részeiben viszont szokatlan hóhullám perzsel. — A szovjetek központi végrehajtó-bizottsága új címet kreált: a „szovjetunió hősenek” fogják titulálni ezentul azokat az egyéneket vagy csoportokat, akik hősi esztusukkal szolgálattal tettek az államnak. — Minden valószínűség szerint a francia par-lament a jövő hét vége előtt szünetet vesz-magának.

Váltsa ki minden zsidó választói igazolványát

az első zsidó világ-kongresszusra!

Madgearu az ügyészségtől kért védelmet a „halállégióval” szemben

Egységes erővel folytatja a nemzeti parasztpárt kormánybuktató akcióját

Campulung, július 30. (Az Uj Kelet tud.) Mihalache, a nemzeti parasztpárt elnöke, fontos tanácskozást folytatott tegnap Virgil Madgearuval és Armand Calinescuval. Madgearu részletesen informálta a párt elnökét azokról az impressziókról és tapasztalatokról, amelyeket a külföldi útja és a külföldi politikusokkal folytatott tárgyalásai során szerzett. A tanácskozások tengelyében azonban a belpolitikai helyzet állott, amelyet alaposan megvitattak a három politikus.

A campulungi értekezleten többek között elhatározták, hogy a legnagyobb erővel fogják folytatni az ország tömegeinek felvilágosítására indított kampányt abban az értelemben, ahogy azt Mihalache legutóbbi beszédében fejtette ki. Gyűléseket fognak rendezni az ország minden részében, míg a parasztpárt haladéktalanul akcióba lépnek a parasztság nevelése s különösen abból a célból, hogy szükség esetén szembe tudjanak szállni olyan kísérletekkel, amelyek arra irányulnak, hogy erőszakkal kényszerítsék a közvéleményt bizonyos politikai elvek elfogadására.

A nemzeti parasztpárt vezető köreiből biztosra veszik a program sikerét, mivel elsősorban mindazon ellentéteket, amelyek a pártvezetőség tagjai között merültek fel. Eszerint

Maniu állítólag lemondott külön akciójáról a párt által beindított általános kormánybuktató kampány érdekében és biztosította teljes támogatását Mihalachet.

A Curentul szerint Mihalachenak az az álláspontja, hogy a mai kül- és belpolitikai viszonyok között tekintélyel rendelkező kormányra van szüksége az országnak, ezt a kormányt viszont csak a nemzeti parasztpárt bocsáthatja a koronára és az ország rendelkezésére. Elvlik majd, — írja a Curentul — hogy teljesen Mihalache nyilatkozatai fogják-e a párt által követendő irányvonalát képezni a campulungi beszédben leszögeztet elvek keretein belül.

Madgearu feljelentése

Bucuresti jelentés szerint Virgil Madgearu Campulungban közölte Mihalacheval, hogy feljelentést tett az ilfovi törvényszék ügyészségén a „Porunca Vremii” című lap ellen, miután az több oly cikkeket közölt, amelyek az ő meggyilkolására uszítanak.

Madgearu levele, amelyet az ügyészséghez intézett, szövegszerűen így hangzik: „Főügyész ur!

A Porunca Vremii című napilap ötödik évfolyamának 464-ik számában „Madgearu parancsot adott a parasztpártoknak, hogy végezzék ki a légionáriusokat” cím alatt bizalmas körlevél szövegét közli, amelyet a nemzeti parasztpárt főtájkának minőségében küldtem volna a megyei szervezeteknek, az említett cikk szövegének szellemében.

Mint hogy semmilyen hasonló körlevél nem bocsátottam ki és a fentemlített lapban közölt szöveg teljes egészében kórhalmány, kérem rendelje el a vizsgálót a hamisítvány szerzőinek felderítésére.

Azért intézem önhöz ezt a kérdést, mert ezzel a hamisítással ellenem akarják szítani a keresztény román diákok nemzeti szövetségébe tömörült fiatalok hangulatát, hogy

kedvező atmoszférát teremtsenek és igazolást nyerjenek az ellenem irányuló gyilkosság végrehajtására, a ty-mutesi határozatok értelmében.

Ugyanekkor felhívom a figyelmét arra, hogy az említett lap más cikkeket is közölt, amelyek alkalmasak arra, hogy gyilkos merényletet provokáljanak ellenem.

V. Madgearu.

A volt pénzügyminiszter egyébként nyilatkozatot adott a Curentulnak, amelyben válaszol azokra a támadásokra, amelyek

ellene, külföldi tevékenysége kapcsán hangzottak el.

— Tavaly Berlinben voltam — mondotta, — és akkor ezért támadták. Most Párizsban jártam és most ezt kifogásolják. Berlinben Hitler kancellárral és a német kormány tagjaival, Párizsban Leon Blum kormányának tagjaival tárgyaltam és mindkét kormány előtt Titulescu külpolitikájának helyességét hangoztattam.

Az újságíró azon közbevetésére, hogy belpolitikai kérdésekről is jelentést tett külföldi politikai körökben, Madgearu kijelentette, hogy ez ocsmány rágalom, majd hozzáfűzte, hogy

Párizs és London mindent lát és min-

dent hall, ami Bucureszüben történik.

— Lehet-e egyáltalán titkokról beszélni? Külföldön is olvasták Cuza legutóbbi beszédét, amelyben új külpolitikai orientációt követel Románia számára. Azzal sem mondtam valótlanosságot, hogy a román ifjuság idegen eszmék befolyása alatt áll. Ami pedig bizonyos külföldi erők pénzügyi segítségével tett célzásaimat illeti, ezt Titeanu is megtette lapjában, a Capitalaban, amikor belügyi államtitkár volt és amikor ennek hatása alatt valóságos riadót fújt az angol sajtó.

— És most várom, hogy az ifju büntető osztatok esküjüket értelmében teljesítsék feladatukat.

Hazajött a férj, akit a felesége eltemetett és megsiratott

A iasi elmeógyógyintézet ápolójának tragikomikus históriája

Jasi, július 30. A jasi lapok szenzációsan érdekes esetről számolnak be. Nehány évvel ezelőtt egy Gheorghe Popa nevű embert beszállítottak a fálci elmeógyógyintézetbe, ahol hónapokon át gyógyították, anélkül, hogy javulást vettek volna észre rajta. Egy napon a beteg ember felesége értesítést kapott, hogy férje meghalt. Egyben közölték vele a temetés időpontját is. Az asszony gyászt öltött és Fálciuba utazott, ahol csöndben és szerény gyászompával eltemették Gheorghe Popát.

Az elmúlt héten az „özvegy” levelet kapott, amelyben legnagyobb megdöbbenésére férje közölte vele, hogy a közeli napokban hazaérkezik. Nem lehetett kétség afőlről, hogy a levelet Gheorghe Popa ir-

ta, az irás és a stílus teljesen a halottnak hitt emberé volt, az asszony mégis tamáskodott és azt hitte, hogy valaki, aki utánozni tudta ura irását, meg akarja tréfálni.

Tegnap este aztán saját személyében meg is jelent a férj. Amikor az asszony megpillantotta, elájult. Amikor magához tért, megtudta, mi történt. Férjét áthelyezték Fálciuból egy jasi elmeógyógyintézetbe, ahol kigyógyították. Fálciuban Grigore Popa halt meg, akit összetévesztettek az irodában vele. Így keletkezett a címére küldött temetési értesítés. Az asszony számos intézkedést tett már a férj „halálával” kapcsolatban, amiket vissza kell most vonnia.

Cernautiban és Botosaniban halálos áldozatai vannak a rekkenő hőségnek

Olteanu kapitány tragédiáját is a hőség idézte elő? 40 év óta nem volt ilyen hőség az országban. Lehülési irányzat várható

Bucuresti, július 30. Az egész országban tikkasztó hőség uralkodik, mely egyes helyeken halálos áldozatokat is követelt. Constantában napon 58, árnyékban 46 fok melet mértek tegnap. Cernautiban több ember napzsúrát kapott. Ion Chibis vasuti munkás az uccán esett össze és meghalt a nap tüztől. Botosaniban egy Elena Ciobotarus nevű asszony kapott hőségütést. A nagy hőségre való tekintettel a fővárosi hatóságok elrendelték, hogy a halottakat 24 órán belül el kell temetni és csak abban az esetben lehet lakásban vagy templomban tartani, ha bebalzsamozzák, vagy legalább paraffinnal befedik.

Az eheti hőségre Romániában 1897 óta nem volt példa. A főváros lakossága valóságos vándorlást rendez a hegyvidék felé. Tegnap és ma az összes vonatok zsúfolva voltak és a Prahova völgye felé a

vonatok kettőzött számu kocsisorral közlekednek.

Olteanu kapitány repülőszerecséltenségét is a nagy hőséggel hozzák összefüggésbe. Repülőszakértők körében az a feltevés, hogy a nagy forróság miatt ür támadt a levegőben és ebben a zónában került be a szerencsétlenül járt pilóta. Ezt a feltevést igazolja a légügyi alminisztérium azon legújabb rendelete, mely szerint a nagy melegek ideje alatt nappal tilos minden repülőgyakorlat. Csak reggel 5 és 7 este 7 és 8 óra között szállhatnak fel a pilóták.

A holnapi időprognózis egyébként a következő: 3—6 milliméterrel emelkedő légnyomás, váltakozó felhőzet, enyhe északi szél, nyugatról kelet felé húzódó lehülési irányzat, kevés helyi eső, viharok különösen az ország északi részeiben.

ÉLÉNK ANYAGCSERE

Anyagcserezavarok elveszik a munkakedvet, bágyadságot és gyors elfáradást okoznak. LEOPILLS az ellenszere a zavaroknak; tisztán növényi anyagokból készült szer.

KIHAT AZ EGÉSZ SZERVEZETRE

ANYAGCSEREZAVAROKNÁL TEHÁT CSAKIS LEOPILLS

Dobozokban 30 és 80 leiert minden gyógyszerárban és árogeriában kapható. Leopills kizárólag növényi anyagokból készült hashajtó.

Háromezer ifjut juttattam álláshoz akkor, amikor pénzügyminiszter voltam. Ezek volnának a büntető osztatokban? Tudják meg, jól ismerem azokat, akik az osztatok mögött állanak. Velük majd én fogok leszámolni — mondotta Madgearu.

Olvassa az Uj Keletet

Olvassa az Uj Keletet

Olvassa az Uj Keletet

Olvassa az Uj Keletet

Sulyos összecsapás az arab felkelők és az angol csapatok között Palesztinában

Jeruzsálem, július 30. Tegnap sulyos események történtek Palesztinában. Az arabok újból támadást intéztek több autó ellen, melyek az arablakta vidékek országutjain haladtak. Az angol katonaság szembeszállott a támadókkal és a harcok során huszonkét fegyveres arab lelte halálát. A jelek szerint ez volt a legsulyosabb kimeneteli összecsapás az angol csapatok és az arab bandák között.

— Edward angol király tiznapos kirándulásra indul a Földközi tengerre. Londonból jelentik: A Reuter jelentése szerint Edward király tiznapos kirándulásra indul a Földközi tengerre a Nahlin yacht fedélzetén, amely David Yula hindu milliósos özvegyének tulajdonát képezi.

— Franciaországban kollégiumot állítanak fel a nemzetvédelmi kérdések tanulmányozására. Párizsból jelentik: A hadügyminisztérium jegyzékét adott ki, amely szerint az elandó nemzetvédelmi bizottság Daladier elnökletével elhatározta, hogy a nemzetvédelmi kapcsolatos kérdések tanulmányozására kollégiumot alakít.

Olvassa az Uj Keletet

SPORT

Radikális rezsímváltozás kell kövesse a Haggibbor kivonulását a vízipóló-bajnokságból

Cluj, július 30. (Az Uj Kelet tud.) Nem lehet szó nélkül hagyni a tegnapi már ismerttetett tényt, hogy a clujai uszókörület tevékenysége a Haggibborra a lépésre kész-tette, hogy első csapatát a vízipóló-bajnokságból visszalétesse. Nem is az ok, de nem is az okozat a súlyos, inkább ami mögötte van. Az ami a sportmorál legegyszerűbb szabályába ütközik. De tartunk sort.

A Haggibbor—Universitatea vízipólómérkőzés dátumát az uszódény kezdeteke előre kisorsolták. A vonatkozó szabályok kategóri-kusan leszögezik, hogy bajnoki vízipólómérkőzést elhalasztani csak akkor lehet, ha vagy a víz hőfoka nem éri el a minimumot vagy a medencében nincs víz. Nos ezen jogos gatlókok közül egyik sem állott elő, mégis amikor az Universitatea—Haggibbor mérkő-zésre került a sor, az Universitatea azon a cimen, hogy játékosai a tárgumuresi orszá-gos versenyen indulnak, irást mutatott fel, amely szerint a mérkőzés el van halasztva.

Ehhez tudni kell a következőket: Az Uni-versitatea az idén jóval kisebb esélyekkel startolt a vízipóló-bajnokságban, mint az ed-digi években. Ennek oka az, hogy az egye-sület több játékosát más városban, jobb anyagi körülmények között helyezkedett el. A Haggibbor—Universitatea mérkőzés előtt az U-nak azonban reménye adódott, hogy egyik elvesztett játékost visszaszerezze, azonban a játékos csak a mérkőzés kitűzött dátuma után állhatott az egyetemi póló-csapat rendelkezésére. Minthogy pedig az ide-i bajnokságban, amelyen az U, CAC, Haggib-bor egyforma eséllyel startolt, az U már el-szenvedett egy vereséget a CAC-tól (amikor is a mérkőzést vezető bírót, aki egy személy-ben az uszókörület elnöke, de az U vízszak-osztályának elnöke is, a vereségtől elkiesere-dett sportbarátok a vízbelőlték), minden oka meg volt tehát arra, hogy a Haggibbor ellen minél jobb felállásban szerepelhessen.

Ez eddig rendben is volna, csak hogy ezt az Universitateának a szabályok ereje és ér-vényes keretei között kellett volna tennie. Ezzel szemben mi történt? Minthogy a ke-rület ülésén, amelyen jog szerint a kérdé-sben dönteni lehetett volna, az U elmulasztot-ta (mert az erősítésre még nem volt remé-ny) a mérkőzés elhalasztását kért, ezzel szemben a mérkőzés előtt egy nappal, jogos, nem jogos, az uszókörület elnökével, aki je-gyezzük ismét meg, az Universitatea uszó-szakosztályának elnöke is, irást készítették, mely szerint a mérkőzés el van halasztva. És hogy a veszett fejsze nyele valamikép is pótolva legyen, ha már nem legális ülésen történt a határozat és az irást nem a titkár írta alá, ahogyan a szabályok intézkednek, az elhalasztásról készített ad hoc irást aláírat-ták a Románia sportegyesület egyik tagjá-val, aki az uszósövetségnek nem is tagja.

A következő ülésen szóba került az ügy. Tárgyalni sem akartak róla. Jogosan? Nem. Csak egyszerűen nem engedték. Diktatórikus

alapon. Ha nem tetszik, tessék fellebbezni — volt a válasz. Kitűzték ismét a mérkőzést. A Haggibbor erre bejelentette, hogy tiltako-zása jeléül a bajnokságból visszavonul. És nem fellebbez. De hogy az illetékesek tudomására hozza a clujai uszókörületben dúló anarchikus állapotokat: részletes memoran-dumot terjeszt a bucaresti központ elé.

Kétségtelen, hogy az egész ügy eltörpül a világpolitika eseményei mögött. A sportvilág-ban azonban éppen olyan meglepetést kelt-hetnek, mint a világi események bármelyike. Mert a sportot is csak érvényes szabályok alapján lehet vezetni. Már pedig ennek az alapvető igazságnak a hiánya jellemzi a clujai uszókörület tevékenységét, amely szabályt, sportmorált a sarokbadobva, diktatórikus alapon hivatalos hatalmát klubérdekek szol-gálatába állítja.

Ha nem így volna — pedig így van sajnos — nem volna lehetséges az a paradox hely-zet, hogy az uszókörület elnöke egyszemély-ben az Universitatea uszószakosztályának elnöke és vízipólóbíró is legyen. Ami vitán felül, hogy összeférhetetlen. Összeférhetetlen a sport elemi szabályai alapján, de össze-férhetetlen a gyakorlati élet szempontjá-ból is.

Azért érdemes mindezeket ebből az aprotó-ból elmondani, hogy végül is leszögezhes-sük és rámutassunk azokra az okokra, amelyek miatt Cluj sportélete az utóbbi időkben nem fejlődik, sőt visszafelé fordul. Mert baráti ala-pon, a fehér asztal mellett intézik Cluj sport-életét — tisztelt a kivételnek. — Mint a Haggibbor—Universitatea ügy is bizonyítja.

De ebből az alkalemből állapítsunk meg végre még valamit. Ha ilyen rendszer tütötte fel a fejét Cluj sportéletében, ennek ódiuma nagyrésztben a sajtóra hárul. Arra a sajtóra, amely a legképtelenebb sportszerültségre is homokba dugta a fejét, ahelyett, hogy hivatásának magaslatáról szankciókat köve-telt volna. A jelen esetben ahelyett hogy kirokodikönnnyeket hullatna a Haggibbornak az elsőosztályú vízipóló-bajnokságból való ki-vonulása miatt, az egész kerületi vezetőség lemondását követelné és nem utolsósorban radikális rezsímváltozást.

Cluj uszósportja jelenlegi vezetőinek alkalmuk van a jó utra való visszatérésről tanu-bizonyosságot tenni: át kell adják helyeiket azoknak, akik a sportban a sportot keresik és a sport általános érdekeit följe tudják a klubérdekeknek helyezni. Ebben az esetben pedig Cluj sportközvéleménye köszönettel tartozik a Haggibbornak, hogy volt bátor-sága a körülmények dacára tiltakozása je-léül otthagyni a vízipóló-bajnokságot, amely fölött immár az anarchia lett urrá. (w—)

Anglia megvédte a Davis Cup-ot. London-ból jelentik: Tegnapi bafejezték Wimbledonban a Davis Cup döntőjét, amelyben Anglia és Ausztrália csapatai vettek részt. A döntőt Anglia nyerte 3:2 arányban.

A Szegedi Szabadtéri Játékok Rendező-bizottságától

Minden jel arra mutat, hogy valóban különleges eseménye lesz a nyári szezon-nak a szegedi őszi előadások három produkciója. A nyilvánosság már régen fölismerte annak művészeti, kulturális je-lentőségét, hogy az ember tragédiája a szegedi Dóm-téren hozzáférhetővé válik a legszélesebb tömegek számára, akik pá-ratlan keretben örökké emlékezetes szin-padi hatások között hallgathatják meg Madách Imre „politikai és társadalmi világdramájának” halhatatlan költszetét. A szegedi előadásoknak ez a középpont-ját fonja most körül két remekmű pre-mierszamba menő első szabadtéri bemuta-tása, — a Bizáncnak és a János vitéz-nek gazdag és mozgalmas-előadása. Az utazási irodák egymásután jelentik, hogy mindhárom előadásra nemcsak az autósok egész tömege indul utnak, de a nagyköz-ségségnek azok a rétegei is, amelyek föl akarják használni a rendkívüli vizum-mentesség és a határtól való féláru uta-zás lehetőségét. A vizumigazolvány há-rom hónapos tartózkodásra szól, a határt legkésőbb augusztus 16-án kell átlépni, ekkor még el lehet jutni a szegedi játé-kok utolsó előadására, a János vitéz har-madik estéjére. Háromszor három elő-adés teszi ki a szegedi programot: aug. 1, 2, 4. Tragédiák, aug. 8, 9, 11. Bizánc, aug. 14, 15, 16. János vitéz.

A külföldi sajtó olyan érdeklődést tanusít a tavalyi és a két év előtti euró-pai siker után, hogy Szegednek az idén különleges intézkedéseket kellett tennie a nemzetközi sajtó kiküldötteinek fogadá-sára. A szegedi „Festspiel“-ek valóban ünnepnapjai lesznek Szegednek, — a dóm téri események köré gazdag és érdekes látványokat dolgozott ki a szegedi Ide-genforgalmi Hivatal. Az egyik legérde-kesebb és legvonzóbb különlegességnek ígérkezik az alföldi cigánylakodalm be-mutatása az összes cigányzenekarok köz-reműködésével. Motos és vitorlázó sport repülőket szerveznek, valamint autó és motoros csillagutató szegedi vándordij-ért.

Gondoskodtak arról is, hogy az idege-nek számára modern, nyitott autocarok álljanak rendelkezésre a külföldön min-denütt állandóan használatos autókör-séták részére szakszerű vezetők kalauzoló-sa mellett. Naponta zenés hajókirándu-lásokat rendeznek a Tiszán a Boszro-kányszigettől követve a tiszai halászk utját. Az idén megnyitott modern városi strandfürdő vidám, szórakoztató esemé-nyekkel várják az idegeneket, akik az augusztusi melegben a legjobb tengeri

plage emlékeit kapják meg a tiszai és a marosi homokon.

Éjjeli halászat a Tiszán, kulturális és látványos szórakozások várják a kirán-dulókat, akik egy nagy és felejthetetlen produkció részesei lehetnek a szegedi Dóm-téren.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

ROYAL SZÍNHÁZ MŰSORA:
Rendkívül premierszáger. Shirley Temple ju-bileumi filmje: A mi kislányunk. A világ kedvenceinek legragyogóbb alakítása. A legnagyobb sikerű Shirley Temple film. Két pompás kísérőműsor. Magyar felira-tok. Előadások kezdete: 3, 5, 7 és 9 óra-kor. 15 és 20 lejes olcsó nyári helyárak.

OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Csütörtök, péntek, szombat, vasárnap: Vihar-madarak. Az évad legszebb filmje a leg-hűvösebb teremben. Főszereplők: Wal-lace Beery, Mauren O'Sullivan.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
A szezon legjobb műsora: I. Roberta a csoda. Operett. Irene Dunne, Fred Astaire, Vár-konyi Mihály, G. Rogers. II. Elveszem a feleségem. Vigjáték. Victor de Kowa, Lizi Halzschuh, Ralph A. Roberts, Adele Sandrock. Helyárak: 9 és 13 lej. Kez-dete: 3, 6 és 9 órakor.

APRÓ HIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Állástkeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelleg-velet csak úgy továbbítunk, ha portobélyeg mellékelve van.

Házvezetőnő keresetük aug. 15-i belépés-re, ki idős ur rituális falusi háztartását önállóan vezetni képes. Ajánlatok fizetési igény és személyi adatokat „Megbízható” jellegre a kiadóhivatalba küldendők.

Kiváló képzettségű, kiscsaládu ort. metsző-elfogad azonnalra bármilyen állást hitkö-ségnél. Hitoktatást vállal. Szober Támásau, jud. Bihar.

Addig vigyázzon az egészségére, amíg van, tehát főzzön mindent hajában, hogy a vita-min és vastartalom benne maradjon és aztán passzirozza a csodás amerikai rendszerű univerzális passzirozóval, melyet felelősségre legolcsóbban Moskovits és Társánál Cluj (fő-postával szemben) vásárolhat takarékossá-gú könyvre is.

HAR ZION HAR CARMEL

egyedül hajójárai, mely palesztinai lobogó alatt közlekedik Románia és Palesztina között. Rendszeres utas- és áruszállítás.

A legközelebbi hajóindulások: Constantából Haifába:

Har Zion augusztus 6 Har Carmel augusztus 13

Jegyek kaphatók az

Uj Kelet utazási osztályánál
a
„Kedem” utazási iroda
ardeali és banati vezérképviselőténél

Teherszállítási ügyekben a

Lazar Bercovici Constanta

Teherigényesség szolgáló teherigényességgel. Casuta Postala 65, Tel. 174. Távfutószám: Bercovici

— Sz...
zetben.
tudósító
kői kato
veszélye
hir, ho
további
meg a
egy rész
si, bünt
gatták
jölétéért
tak tem

— A
emléktá
roei Hal
megügyi
ban. (A
évtizede
Charles
Azonfel
jövdelem
akkor is
mára a
kezelésé
bejázat
van a z
város u
lére, a
zését va
Minthog
mos min
hogy cse
neve me

— Gy
vérpang
ség, szé
ijedőssé
ség csől
szűnnek,
reggel
„Ferencz
sok ajár

— A v
donból
landos an
umentum
értők és
sodik éve
háromszá
biblia-tör

— Szé
kocszmár
Gragan r
Drágan
veszett a
egy szód
vendéget,
meghalt.

— Tito
gárok a
Jelentik:
a román
és Barbu
dítmenyel
között 10
épitenek
éjjel dolg

— Bele
falusi gaz
nevi gaz
sát meg
mindkettő
kat belef

— Elfo
megszökő
ról jelent
Colacot I
kat, akik
tönből és
Trei-Scau

— Száz
misítő ba
ben. Turn
égben pé
Raiciu és
felszerelt
180 darab
szerien h

— Frie
Egyváros
mann Fer
kedő és
mann Fer
hétél eze
zelében fe
a kis Mik
ban beteg
pal később
lyos beteg
szállították
lós halálát
jein kívül

HIREK

— Spanyol-Marokkó zsidói válságos helyzetben. Párizsból jelentik: A Temps óránál jelentése szerint a spanyol-marokkói katonai diktatúra erősen reakciós izü és veszélyezteteti az ott élő zsidók helyzetét. A hír, hogy Meillában számos zsidót minden további nélkül kivégeztek volna, nem felel meg a valóságnak, de igaz, hogy a zsidók egy részét koncentrációs táborban helyezték el, büntetésül azért, mert mindenkor támogatták a köztársasági kormányt, amelynek jöletéért még a harcok idejében is imádkoztak templomaikban.

— A nációk kitértek az alapító nevét az emléktábláról. Frankfurtból jelentik: A városi Hallgarten-fürdő a legkitünőbb közegészségügyi intézmények egyike Németországban. A fürdőt felszerelésével és épületeivel évtizedekkel ezelőtt ajándékozta a zsidó Charles Hallgarten Frankfurt városának. Azonfelül még két bérházat is, hogy annak jövedelméből tartsák fenn a fürdő színvonalát akkor is, ha olcsóbbá teszik a közönség számára a fürdést. A nácidiktatúra óta a fürdő kezelője nem törődött azzal, hogy a főbejárat mellett elhelyezett emléktáblán rajta van a zsidó alapító neve. Amióta azonban a város új embereket jelölt ki a kezelőség élére, állandóan követelték a tábla elhelyezését vagy pedig az alapító nevének törölését. Minthogy az emléktáblán a császár és számos miniszter neve szerepel, úgy határoztak, hogy csak az alapító nevét törlik, a többiek neve megmarad.

— Gyomor- és bélbántalmak, hasüregbeli vérpangás, izgékonyosság, migrén, kimerültség, szédülés, szívszorulás, rémes álmok, fejfájás, általános rosszullét, a munkaképesség csökkenése sok esetben rövidesen megszűnnek, ha a beteg néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferencz József” keserűvizet iszik. Az orvosok ajánlják.

— A világ legrégebbi Biblia kézirata. Londonból jelentik: Manchesterben a Jon Rylands antikváriumban megtalálták az őstextum egy görög kéziratát, amely hozzáértők szerint a rendes időszámítás utáni második évszázadból származik. A kézirattól háromszáz évvel idősebb, mint a legrégebbi biblia-töredék.

— Szódásüveggel agyonverte vendégét a kocsmáros. Craiovából jelentik: Egy George Dragan nevű egyén, miután leitta magát Gh. Dragan kocsmájában, a fizetésnél összevesszett a tulajdonossal. Ez hírtelen felkapott egy szódásüveget és egy fejtét vágta vele vendégét, hogy az kórházszállítás közben meghalt.

— Titokban erődítményeket építenek a bolgárok a bolgár-román határon. Constantinából jelentik: Az Univerum magánjelentése szerint a román-bolgár határ mentén, Tzar Simion és Barbanar községek között a bolgárok erődítményeket építenek. E stratégiai pontok között lövészárkokat és földalatti folyókat építenek utászkatonák, akik azonban csak éjjel dolgoznak.

— Befofojtotta két haragosát a Prutba egy falusi gazda. Iasiból jelentik: Egy Ion Balan nevű gazda Ungheni községben két haragosát meghívta fürdeni a Prutba, ott pedig mindkettőt, Ion Ignat és Petre Toma gazdákat befofojtotta a vízbe.

— Elfogott a csendőrség két Brasovból megszökött rettegő banditát. Sf. Gheorgheről jelentik: A csendőrségnek sikerült elfogni Colacot Ion és Tica Rudolf hírhedt banditákat, akik nemrég szöktek meg a brasovi hegyekből és akik azóta rémülétfben tartották Trei-Scaune megyét.

— Száz és kétszázötven lejes érmeiket hamisító bandát lepleztek le egy regáti községben. Turnu Severinből jelentik: Strehala községben pénzhamisító bandát lepleztek le. Ion Raiciu és Ion Covulescu lakásán kitűnően felszerelt hamisító gépeket találtak, továbbá 180 darab 100 és 74 darab 250 lejes nagyzerőlen hamisított pénzérméket.

— Friedmann Ferenc gyászja. A timisoarai egyházi ortodox hitközség elnökét, Friedmann Ferenc köztisztviselőnek örvendő kereskedőt és családját súlyos gyász érte. Friedmann Ferenc 10 éves kislánya Miklós, néhány héttel ezelőtt vakációzni ment egy Turda közelében fekvő üdülőtelepre. Az üdülés alatt a kis Miklós váratlanul középfültygyulladásban betegedett meg, mely aztán néhány nappal később vérhennyel komplikálódott. A súlyos beteg gyereket egy cunji szanatóriumba szállították, ahol ezután elhunyt. A kis Miklós halálát megtörtlelki szülein és két testvére kívül nagykiterjedésű család gyászolja.

A német-osztrák megegyezés a gyakorlatban:

Tegnap Bécsben újra botrányos tüntetést rendeztek a nációk

Állandó riadókészültségbe helyezték a rendőrséget. Fokozott szigorral lép fel a kormány a nációk ellen

Bécs, július 30. (Rador.) Tegnap este az olimpiai fátyla Bécsbe érkezéssel rendezett ünnepségen, amelyen Schuschnigg kancellár, Baar-Baarenfels helyettes kancellár, Starhemberg herceg és más előkelőségek is résztvettek, egy nemzeti szocialista csoport incidenseket provokált. A rendőrség száz letartóztatást eszközölt. Az ellenszegülő tüntetők több rendőrkezeget megsebesítettek. A tüntetők között van egy német ágens is. A rendőrség állandó riadókészültségben van.

A kormány elhatározta, hogy fokozott szigorral lép fel az incidenseket okozó nációkkal szemben. A minapi osztrák-német egyezmény jövőjét nem szabad kompromittálni, — hangsúlyozzák jólétesült körök.

Bécs, július 30. (Rador.) Az Amtliche Nachrichtenstelle szerint az olimpiai fátyalünnep alkalmával néhány rosszakarátu egyén által tanúsított magatartás miatt a kormány elhatározta, hogy megszünteti a közigazgatási amnesztiát.

— Templomi hír. A „Poale Cedek” elnöksége és templombizottsága ezúton tisztelettel értesíti a t. templomlátogatókat, hogy péntek este és szombat délelőtt Izrael és Indig próba kántorok fognak előimádkozni az egyesület imaházában, Str. G. Baritiu 16. szám alatt.

— A maglavíji szent a patriarchián. Bucurestiből jelentik: Petrache Lupu ma reggel 7.30 óra körül autóján két lelkes kísérőjével a fővárosba érkezett. Egyenesen a patriarchiára hajtatott, ahol elszállásolták.

— Eladta a vásártéri épület fedélzetét. Baiamareről jelentik: Furcsa és önkényes üzletet kötött Păcurar Joan vásártéri ör Baiamaren, amelynek folytatása a rendőrségen lesz. A tegnap, amikor Dănila Constantin városi tisztviselő a vásártérre kiment, hogy átvegye Păcurartól az őrizetere bizott épületet és ingóságokat, hogy az új örök: Viliam Dumitrukat átadja, megjelent a helyszínen Cozma Rachela és elmondotta, hogy szemtanuja volt, amikor Păcurar eladta a város tulajdonát képező vásártéri épület fedélzetének egy részét a városi gyepmesternek, aki arra ő előtte adott előleget. Előzetes megállapítást nyert az is, hogy Păcurar az illemlhely ajtaját szintén eladta. A rendőrség megindította a nyomozást.

— Házasság. Mayer Duda Satumare és Weisz László Sighet ezúton hívják meg rokonait, jóismerőseiket és barátait augusztus 2-án, vasárnap d. u. 3 óra körül a sighet Jurovits vendéglőben megtartandó esküvőjükre. M. k. é. h.

— Nyomtalannul eltűnt egy ismert fővárosi mérnök. A fővárosi állambiztonsági hivatal napok óta egy titokzatos eltűnési ügy foglalkoztatja. Még április hónapban történt, hogy Artur Popescu jőnevi bucaresti mérnök egy és félmillió lejért eladta házát és azóta nyomtalannul eltűnt. Családjá azonnal jelentést tett a rendőrségen és az állambiztonsági hivatalnál az 56 éves mérnök tartózkodási helyének kinyomozására, akik komoly megfontolt embernek ismertek és éppen ezért az volt az első feltevés, hogy bűntény áldozata lett. Utóbb felmerült az a gondolat, hogy az öreg ur talán egy hölgy társaságában utazott el valahová. Ezt a feltevést megerősítette a mérnök fiának vallomása, aki elmondotta, hogy apja 28 évi házasság után másfél évvel ezelőtt elköltözött hazulról és egy bucaresti hölgygel tartott fenn bizalmas kapcsolatot. Egy idő múlva aztán visszatért családjához. Most azonban már április óta nem ad életjelet magáról és mivel nála volt az egy és félmillió lej, amit a ház eladásakor kézhez kapott, a hatóságok mégis büntényt sejtjenek és erőlyes nyomozást indítottak az ismert mérnök hollétének felkutatására.

— Szabadtéri előadás. Szombaton és vasárnap, augusztus 1-én és 2-án lesz a református kollégium udvarán a Gyimesi vadvirág szabadtéri előadása, amelyet Hetényi Elemér rendez a Székely alkalmazottak társaságával, a főszerepeket csupa székely östehetség játssza, akiknek pompás színészi teljesítményeiben fog gyönyörködni a nagyerdemi közönség, mivel a tiszta jövedelem a Székely alkalmazottak otthona javára lesz fordítva, a nagyerdemi közönség nemcsak kevés pénzért a székely művészetben fog gyönyörködni, hanem egyszerre segítséget is nyújt a Székely Alkalmazottak Társaságának célja megvalósításában. A 26 méter széles és 12 méter mély színpadot már mindenki megtekintheti a ref. kollégium udvarán. Jegyek válthatók Lepage és Ellenzék könyvkereskedésekben. Kedvezőtlen idő esetén az elsőjére váltott jegy érvényes 8-ikára, ugyiszintén a 2-iki 9-ikére. Az előadás pontosan 9 óra körül kezdődik.

— Uj angol-orosz kereskedelmi egyezmény készül. Londonból jelentik: Tegnap este uj angol-orosz kereskedelmi egyezménytervezetet nyújtottak be az alsóházba. Runciman kereskedelmi miniszter holnap expozé tart e tervezetről.

— Halálozás. Folyó hó 25-én, 61 éves korában elhunyt Turdán Márkus Salamonné. Osztatlan köztisztviselőnek és szeretetnek örvendett életében és áldozatkész jövevénye volt a szegényeknek. Julius 26-án temették nagy részvét mellett. Férjén és gyermekein kívül kiterjedt rokonság gyászolja.

— Asztma és szivbetegség, mell- és tüdőbaj, görvély- és angolkór, a bőr megbetegedései és furunkulózis eseteiben a mindig kellemes hatású természetes „Ferenc József” keserűviz az emésztőcsatornát alaposan kitisztítja s a gyomor és belek működését kitűnően szabályozza. Az orvosok ajánlják.

— Az Agudasz Jiszrael világkongresszusának előkészületei. Marienbadból jelentik: Augusztus 3-6 között fog lezajlani Marienbadban az Agudasz Jiszrael előkészítő világkongresszusa. Ezen a kongresszuson részt vesznek az Aguda világszervezet központi tanácsának tagjai, továbbá a rabbinikus tanács, az adminisztrációs és a politikai bizottság, valamint a Keren Hatora és Keren Hajsiv alapok delegátusai. Meghívott kaptak ezenfelül az aguda ifjuság, munkás és nőmozgalmak vezetői és az egyes országos szervezetek, amelyek szintén delegátusakkal képviseltetik magukat. Augusztus 4-én tartják az első nyilvános ülést, amelyen Jakob Rosenheim, az Aguda világszervezetének elnöke fog referátumot tartani. A kongresszus előreláthatólag a jeruzsálemi Kenessio Gedaulo (nagygyűlés) egybehívásának problémájával fognak sokat foglalkozni. Az előkészítő kongresszust megelőzően az ifjusági szervezetek tartják tanácskozásukat.

TURISZTIKA

Turista találkozó a Dragan völgyben

Turista körökben hatalmas érdeklődés mutatkozik az augusztus 9-én rendezendő CAO turisták draganvölgyi turista találkozója iránt, melyen nem kevesebb, mint három vármegye turistái fognak találkozót adni. Megemlékezés méltó, hogy e találkozó keretében fogják a CAO turisták új zászlójukat felszentelni. A gyakorlottabb turisták megemlékeznek a Bocsa oldalában levő Ördögmalom zengő vizeséire, valamint Stina de Valeara a bihori havasok legszebb fürdőhelyére is átfemelnek. A CAO vezetősége gondoskodott arról, hogy e napon a Foresteria iparvasút igazgatósága a legjobb mozdonyok és személyszállító kocsikat bocsa rendeltetésre, hogy ezáltal is úgy a turisták, mint a nagyközönség kényelmes utazását biztosítsa a Dragan völgybe. E szűnek ígérkező kirándulásra máris lehet a helyi turista egyleteknél jelentkezni, de magánkiránduló társaságok megjelenését is szívesen veszik, ha azok részvételüket bármelyik turista egyletnél előre bejelentik.

— Kirándulás a bizsai táborba. A Tönuat Tora Umlacha szervezet augusztus 2-án, vasárnap társas kirándulást rendez a bizsai táborhoz. Indulás reggel 5 óra körül a Piața Mihai Viteazuról (a Tornavivoda előtt). Résztvenni akarók még a pénteki nap folyamán, de legkésőbb szombat este 11 óráig jelentkezzenek Meister Vilmosnál (Str. Traian 13). Résztvételi díj tour-retour 150 lej.

— Meghalt Borgida Sándorné. Megrendítő körülmények között hunyt el e hét elején Timisoaran Borgida Sándorné, született Weisz Magda 28 éves korában. Az egész városban általános szimpátiának örvendő fiatal urasszony egy héttel ezelőtt egészséges leánygyermeknek adott életet. Az örvendés csatladi esemény után Borgida Sándorné állapot válságosra fordult, mennyiben váratlanul vörhenyben megbetegedett s ezután sem az aggódo férj és család odaadó ápolása és sem az orvostudomány már nem tudta megmenteni a rokonszenves urinőt az életnek. A szomorú eset mély gyászba borította Borgida Sándoront, a mélyen sujtott férjen kívül, a nagykiterjedésű és erdélyiszerte ismert Borgida és Baruch családokat s többek között dr. Weisz Arturt is, a Keren Hajjeszód országos kuratóriumának elnökét, aki az elhunyt sógora volt.

— Egy szőlőhámsz álpap garázdálkodása. Fágárasról jelentik: Az utóbbi hetekben nagyszabású gyűjtést vezetett a megyében egy fiatal lelkes, aki egy templom javára szerzett adományokat. A lelkes azonban gyanussá vált a hatóságoknak, letartóztatták és megállapítást nyert, hogy csak bitorolja a lelkesi címet, egy Soare Nitza nevi prahovamegyei szőlőhámszal azonos.

— Togat használ, anélkül, hogy ártana! „Véleményem a Tigrálról az, hogy a Togal használ, anélkül, hogy ártana. Gyakori, heves fejfájásban szenvedek, különféle szereket használtam, melyek enyhülést hoztak ugyan, de ugyanakkor vagy a gyomorral, vagy a szivve kellemetlen befolyással voltak. A Togal mesés! Rögton megszűnnek a leghevesebb fejfájások, anélkül, hogy kellemetlen mellékhatásai volnának. Csillag Mariska, Timisoara.” — A Togal gyors és biztos hatású gyógy szer rheuma, köszvény, idegzsába és hátizomfájdalmak, álmatlanság, spanyolnátha és hüléses betegségek ellen. Togal kiválasztja a hagsavat, bakteriumölő, tehát a bajt gyökereiben támadja meg.

Mirko Jelusich: Caesar. Regényes életrajz. Nincs a világtörténelemnek szereplője, aki Caesarnál többet foglalkoztatta volna az emberiséget. Mommsen, III. Napoleon, Lammartine, — hogy a régebbi, magyarul is megjelent írókat ne említsük — és a háboru előtti Ferrero foglalkoztak vele, akik valamennyien elért nagy irodalmi sikerüket elsősorban tárgyunknak köszönhetik. A mi korunk Caesar életrajzát Mirko Jelusich írta meg. Eredetileg Németországban jelent meg, ahol már az 50-ik kiadás felé jár. Megjelent továbbá angol, cseh, dán, holland, horvát, lengyel, norvég, olasz, szlovén és most magyar fordításban, Olaszországban azonkívül dramatizálták. Németországban pedig a vakok számára Braille-féle írásban is kiadták. Különösképpen kiemelkedő előnye ennek a műnek az, hogy bátran adható az érettebb ifjuság kezébe is. A tömördek fejezet léleket elállító gyorsasággal, drámai képszerűséggel pereg le, a nyelv pedig, kivált a párbeszédekben, monumentális. Mirko Jelusich Caesar c. műve Gergely Janka kitűnő fordításában, 451 lapon, Grill történelmi regénysorozat kiadásában jelent meg és ára 172 lej minden könyvkereskedésben, vagy Lepage-nál Cluj. Kérje a sorozat jegyzékét.

Aki meg akarja ismerni a cionista mozgalmak okait, előzményeit és vezető egyéniségeit, olvassa el SZABÓ IMRE

UJ ZSIDÓK

című, a napokban megjelenő 180 oldalas kötetét.

Moses Hess — A. D. Gordon — Herzl Tivadar — I. Trumpeldor — Rachel

érdekes, szórakoztató és tanulságos életrajza

Ifjusági csoportok, iskolák, kulturegyetek husznál több példány megrendelése esetén jelentékeny árkedvezményt kapnak. Megrendeléseket pontosan elintézz az Uj Kelet könyvosztálya Cluj, Str. Baron L. Pop 10.

UJ KELET *Legújabb hírek*

Tízmillió fontnyi hitelt nyújtott az angol kormány a szovjeteknek

Teljes sikerrel fejeződtek be az angol-orosz tengerészeti tárgyalások. Jelentéktelen változások az angol kabinetben

London, július 30. (Rador.) Ma hivatalosan közzétették annak az angol-szovjet megegyezésnek szövegét, amely 10 millió font sterling értékű hitelt nyit az orosz behozatali hivatal számára, angol gyártmányú cikkek kivételére. A hitelt az állam garantálja 5 és fél százalékos kamattal, 5 évi tartamra. Az egyezmény nem vonatkozik a hadianyagszállításokra is. Egyidejű londoni jelentés szerint az angol-

orosz tengerészeti tárgyalások, amelyeknek célja az 1936 évi francia-angol-amerikai egyezmény alapján kétoldali paktumot kötni, teljes sikerrel fejeződtek be. A megegyezés szövegét megszerkesztették, de még nem parafálták. Augusztus végén Dániával is tárgyalásokat kezdenek, mivel Anglia súlyt helyez arra, hogy vele is megegyezzen.

London, július 30. (Rador.) Az angol kabinet kebelében bizonyos változásokat eszközöltek, amelyek azonban csupán mellékes fontosságú tarcákra vonatkoznak.

Az Adeverul érdekes kommentárja Titulescu Duna-akciójáról

Bucuresti, július 30. (Az Uj Kelet tud.) Mint ismeretes, a Duna fölötti szuverenitás kérdését az elmúlt század második felében tartott különböző nemzetközi konferenciák szabályozták és a Nemzetközi Duna bizottság, majd az Európai Duna-bizottság hatáskörébe utalták az összes, a Dunával kapcsolatos kérdések rendezését. A bizottságban, amely a világháború előtt a Duna romániai része fölött diszponált, még csak képviselve sem volt a régi királyság. A háború után Románia is képviselhetővé jutott a bizottságban, melynek hatásköre egyformán terjed ki a Duna azon részeire, amelyek más országokkal is határosak, mint a Duna torkolatára, amely kizárólagosan román terület.

A Dardanellák kérdésének a török kivánságok szerint való rendezése után Titulescu akciót indított, amelynek célja módosítani a békeszerződéseknél a Duna torkolat fölötti szuverenitást szabályozó rendelkezéseit. A külügyminiszter azt kívánja, hogy a Duna torkolatot vonják ki a nemzetközi bizottság hatásköréből és biztosítsák a román állam teljes szuverenitását a Duna azon szakasza fölött, amelyet kizárólag román föld övez.

Az Adeverul foglalkozik Titulescu akciójával, amely kitűnő benyomást keltett politikai körökben és a közvéleményben. A lap rámutat arra, hogy a külügyminiszter akcióját úgy készítette elő diplomáciai szempontból, hogy midőn a nyilvánosság tudomására jutott, már utban van a biztos siker felé. Nagy nehézségekkel kell megküzdenie a külügyminiszternek, mert olyan helyzet megváltoztatásáról van szó, amely majdnem egy évszázada tart. A lap kiemeli Titulescu logikus érvelését politikai és jogi szempontból és rámutat arra, hogy miután Törökország felségjogait elismerték a Dardanellák felett, nehezen lehetne elutasítani Románia szuverenitását a Duna torkolata felett.

Ma, amikor Románia ura a folyam azon részének, amely a tengerbe ömlik, Románia törvényes módon kéri a Duna-torkolat re-

szimjének revízióját. Nem állít befejezett ténynek el, hanem jogi uton akarja igazát. Nincs szó szerződés revíziójáról, mert Románia abszolút vétóval él minden területi revízióval szemben, de nem utasítja el részvételét olyan tárgyalásokban, amelyek nem területekre vonatkoznak és amelyeket törvényes uton kérnek. Titulescu akcióját siker fogja koronázni és el fogja távolítani azon idők utolsó emlékét, amikor még török fenhatóság és Európa ellenőrzése alatt állottunk — fejezi be az Adeverul.

Brailában ma 60 fokos meleget mértek

Bucuresti, július 30. A meteorológiai intézet jelentése szerint a mai nap folyamán Bucurestiben a hőmérő 56 fokot, Brailában 60 fok meleget mutatott. A kánikulában ezideig ez a legmagasabb hőmérsékleti pont, amelyet mértek.

A Haggibbor II. győzelme a vízipólóbajnokságban

Ciuj, július 30. A Haggibbor II ma játszott az Unirea-val a másodosztályú bajnoki vízipólómérkőzésekben. Bíró: Bíró György. Eredmény 6:1 (5:0). Góldobók: Haggibbor: Sándor (2), Schwartz II (2), Neumann és Deutsch, Unirea: Gebefügi.

— **Miniszterközi értekezlet a rendfenntartási intézkedésekről.** Bucurestiből jelentik: A miniszterelnök lakásán Tatarescu, Valer Pop, és Inceul me a megbeszélést folytatták a szükségesnek mutató rendfenntartási intézkedésekről.

— **Dinu Bratianu visszaérkezett Bucurestibe.** Bucurestiből jelentik: Ma délelőtt Dinu Bratianu Mamaiaról jött a fővárosba érkezett, ahol több barátját fogadta.

A francia kamara ellogadta a nők választójogáról szóló törvényjavaslatot

PÁRIZS, július 30. A francia kamara Louis Marin, a köztársasági szövetségi párt javaslatára elfogadta azt a javaslatot, hogy a nők aktív és passzív választójogot élvezzenek a jövőben. A javaslat ellen csupán egyetlen képviselő szavazott. Előbbi a kamara elutasította azt a kérést, hogy a javaslatot küldjék a törvényhozási tanácsához tanulmányozás végett.

A nácik arra akarják rávenni Lengyelországot, hogy ismerje el Danzig függetlenségét

A német kormány a jövő héten válaszol a locarnoi értekezletre szóló meghívásra. A válasz állítólag kedvező lesz. Lord Halifax nyilatkozata a népszövetségi reformról

Hitlerrel találkozik Berlinben Vansittart külügyi államtitkár?

Párizs, július 30. (Rador.) A Le Journal berlini jelentése szerint, amit állítólag biztos forrásból nyert, a német kormány a jövő héten válaszolni fog az öt locarnói hatalom konferenciájára szóló meghívásra. A kedvező válasz ki fogja elégíteni az érdekelt kormányokat.

Danzigi jelentés arról számol be, hogy a külföldi megfigyelők szerint a nácik rá akarják bírni Lengyelországot, ismerje el Danzig függetlenségét, amiért cserében 50 évre szabad használatot biztosítanának számára a kikötőben. A nácik egyébként igyekezni fognak eltávolítani az ellenzékét ugynevezett törvényes eszközökkel. Ha a szenátusból ki tudják tenni az ellenzékét, akkor keresztülviszik az alkotmánymódosítást. De minden Lengyelország magatartásától függ.

London, július 30. (Rador.) A lordok háza tegnapi ülésén a népszövetségi reform vitája során lord Halifax leszögezte, hogy a

kormány ezzel kapcsolatban három elvet van. Elsősorban elengedhetetlennek tartja egy egyetemes terv kidolgozását. Az egyetemes tervnek elsősorban minden támadási szándék elhárítását kell céloznia, ezért módosítani kell a 11-ik szakaszt. Végül pedig katonai haderőinek növelését tartja szükségesnek.

Ugyancsak londoni jelentés szerint Robert Vansittart angol külügyi államtitkár holnap Berlinbe érkezik. Utjáról nem adtak ki hivatalos közleményt. Minden valószínűség szerint magánjellegű, Vansittart végignézi az olimpiai játékokat. A Reuter ügynökség szerint általános vélemény az, hogy az államtitkár mégis találkozni fog Hitlerrel berlini tartózkodása alatt. Egyidejűleg külföldön olyan hírek terjedtek el, hogy Mussolini találkozni fog Hitlerrel és Schuschniggel Triest közelében Romagnában töltött szünideje alatt. A sajtóminisztérium azonban cáfolja ezt a hírt.

Portugália külügyminisztere az ellenforradalom győzelméért

(Elsődolai cikkünk folytatása)

Az ellenforradalom köréből és a vele szimpatizáló külföldi körökből származó azon híradásokkal szemben, melyek szerint a francia kormány nyílt támogatásban részesíti a spanyol kormányt és fegyverszállítványokkal segíti elő a kormánycsapatok győzelmét, mint Párizsból jelentik,

a francia kormány elhatározta, hogy kerülni fog minden beavatkozást Spanyolország belligyéibe. A francia kormány azonban szükségesnek tartja leszögezni, hogy nincs lehetősége megakadályozni a tisztán kereskedelmi jellegű spanyol anyagvásárlásokat annál is inkább, mert az ellenforradalmárok szintén igénybe veszik a franciaországi hadiszérgyárak szállítványait.

A vásárlásokat mindkét fél szabadon eszközölheti magáncégeknél, a kereskedelmi szerződésekben előírt feltételek mellett. A francia kormány, amennyire csak lehet, könnyíteni fog a spanyol menekültek sorsán, tekintet nélkül politikai pártállásukra, de csak azzal a feltétellel, ha Franciaország területén tartózkodnak minden politikai tevékenységtől.

Portugália külügyminisztere az ellenforradalom győzelméért

Mialatt a spanyol ellenforradalom és a vele szimpatizáló külföldi körök a francia kormányt a spanyol kormány nyílt támogatásával rágalmazzák, azalatt — mint az Echo de Paris jelenti —

Portugália külügyminisztere Londonba utazott, hogy az angol kormányt meg-

győzze a spanyol baloldali vereségének szükségességéről.

A portugál külügyminiszter állítólag arról is tárgyalni akar az angol kormánnyal, hogy milyen eszközöket vehet igénybe Portugália megvédelmezése céljából abban az esetben, ha Spanyolországban az ellenforradalmat levernék.

Róma, július 30. Aguire de Garcer, a Rómába kinevezett új spanyol követ, valamint a spanyol ügyvivő beadták lemondásukat. De Garcer még be sem mutatta megbízó levelét az olasz királynak.

Valencia a felkelők kezén? Gibraltárból érkezett, megnemerosított hír szerint a zendülők meghódították Valenciát. A zendülők szerint a hír igen valószínű.

Párizsi jelentés szerint Madridból ma oda egy spanyol repülőgép érkezett, amely 1500 kilogram aranyat hozott. Ugyancsak párizsi jelentés szerint Delbos a szenátus politikai bizottságának mai ülésén megcáfolta azokat a híreket, amelyek szerint Franciaország muniációt szállított volna Spanyolországnak.

André Maurois: „A hallgatag Bramble erredes”. Az első regény a skótokról. Maurois legsikerültebb könyve. Ara fűzve 60 lej. Epocha-kiadás. Kapható minden könyvkereskedésben.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó R. T. nyomása Ciuj, Strada Baron L. Pop 16. Telefonszám: 8-61.

CENZURAT

Egyéni nyaralások Constanțan

a Fekete tenger gyöngyén, Constanțan, a világhírű mamaiai strandon egyéni nyaralási akciókat szerveztünk be. Lakás: A kitűnő Palace szállodában. Kettő kétágyas szép balkonos szobában. A szobák általában a tengerre nyílnak. Folyóvíz. Liftszállás. — Étkezés: A Transsylvania étteremben. Kitűnő konyha. Naponta háromszori étkezés étlap szerint. Különleges igények is kielégíthetők (diétás étrend). Teljes ellátás, kurtaxa, kiszolgálási díjak 15 napra most a fűszében

csak 3450 lej

Vasuton féláru jegy. Kitűnő vasuti összeköttetés. — A részvételi díjak utazási osztályunknál az indulás előtt 5 nappal lefizethetők. Részletesebb felvilágosítást utazási osztályunk nyújt.

Taxa
N.
10.
Évve
földre:
félve
detések
KELET
dóság
Cikkein
rás me

Az a

Anglia
árnyékát
Semmise
mint az
jeruzsálem
lesztinai
geszteni
amíg a
han műl
tel-avivi
Mit je
A ma
az arabok
a zsidók
Nyilván
dortlána
függeszt
cionizmus
vandalizm

A tel-
telenül
tene az
van szo.
előját a
egyét je
Ez vo
amely e
nak a g
teken. E
tet siker
azt ered
szempon

Ez a
et imper
mandatá
hátrálás
megnyug
között m
hatalom
ingátja a
Ea val
mely sze
belátó, h
korlátozó
politika
A pillá
az, amit
legi szor
végzetes
érdekek

Mert
különöse
arab ker
lyos kán
nek arra
arabokat
újabb ar
vábbi ter

A legy
lia nyilv
sát. Hisz
hallotta
keresztül
ményt ne
hagya
től. Most
ményt te

Ez m
hogy ö
és befoly
Ami p
a cionist
lyen kib
gos köve
kárterít
téséért.
Aviv füg
kormány
sul vette
ellen ped
a legéles

Esk

London
Mahon,
a király
ma ism
előtt, ho
aiteni az
szék elé